Handlingsplan för bostadsförsörjning i Askersunds kommun

Enligt Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Beslutad av: Kommunfullmäktige

Datum och paragraf: KF 2026-06-15, §113

Dokumentansvarig: Utvecklingschefen

Revisionsdatum: 2030-06-30

Dnr: 26KS33

Innehåll

Sammanfattning ... 4
Inledning, förutsättningar för arbetet med bostadsförsörjning ... 5
Inledning ... 5
Rådighet och roller ... 5
Arbetet med bostadsförsörjning i Askersunds kommun ... 5
Bostadsförmedling ... 6
Kommunfullmäktiges mål ... 6
Handlingsplanens inriktningar ... 6
Relevanta lagar ... 7
Relevanta mål, planer, program och underlag ... 7
Kommunens ställningstagande ... 7
Kommunens översiktsplan ... 7
Pensionärsorganisationers enkät om bostäder ... 8
Regional utvecklingsstrategi, RUS ... 8
Mål för samhällsplanering, byggande och boende ... 8
Agenda 2030 ... 9
Nationellt mål för jämställdhetspolitiken ... 9
Mål för funktionshinderspolitiken ... 9
Mål för integrationspolitiken ... 10
Folkhälsomål ... 10
Barnkonventionen ... 10
Kommunens ansvar ... 10
Analys ... 13
SKR:s kommungruppsindelning ... 13
Bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala arbetsmarknaden ... 13
Åldersfördelning ... 14
Boendeformer ... 15
Trångboddhet ... 17
Boendeekonomi A ... 17
Boendeekonomi B ... 18
Disponibel inkomst ... 19
Ansträngd boendesituation A och B ... 20
Flyttfrekvens ... 21
Hemmaboende barn i relation till flyttnetto ... 21

Återkommande problem ... 22
Demografisk analys ... 24
Antal invånare ... 24
Åldersstruktur ... 25
Andel av befolkningen i arbetsför ålder ... 27
Befolkningsframskrivning ... 27
Bedömt bostadsbyggnadsbehov ... 28
Boendeform ... 28
Marknadsförutsättningar ... 30
Lokala förutsättningar ... 30
Omvärlden ... 30
Disponibel inkomst ... 30
Kostnad för hyresrätter och småhus ... 32
Fritidshusbebyggelse ... 33
Nybyggnation ... 34
Befintligt bostadsutbud ... 34
In- och utpendling ... 35
Kommunfullmäktiges mål ... 36
Handlingsplanens inriktning och åtgärder ... 36
Inriktning 1 - Allas rätt till en ändamålsenlig bostad ... 37
Inriktning 2 - Skapande av lokala flyttkedjor ... 38
Inriktning 3 - Ökad andel invånare i arbetsför ålder ... 39
Uppföljning ... 40

Sammanfattning

Handlingsplanen för bostadsförsörjningen för Askersunds kommun ska ange kommunens inriktningar för bostadsförsörjningen, planerade insatser och hur man tagit hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program. Handlingsplanen för bostadsförsörjningen utgår från en analys av de behov och den efterfrågan som identifierats i kommunen utifrån förväntad demografisk utveckling och förutsättningar i övrigt på den lokala bostadsmarknaden. Stor vikt läggs i handlingsplanen vid denna analys som är framtagen utifrån tillgängliga data och underlag samt de diskussioner, samtal och det förarbete som genomförts inom kommunen och med relevanta aktörer och organisationer.

Den analys som återfinns i handlingsplanen för bostadsförsörjning ligger till grund för de inriktningar och åtgärder som presenteras i dokumentet. Dessa inriktningar och åtgärder är formulerade för att agera grund för fortsatt och framtida arbetet kopplat till bostadsförsörjningen inom kommunen.

Inriktningar i handlingsplanen:

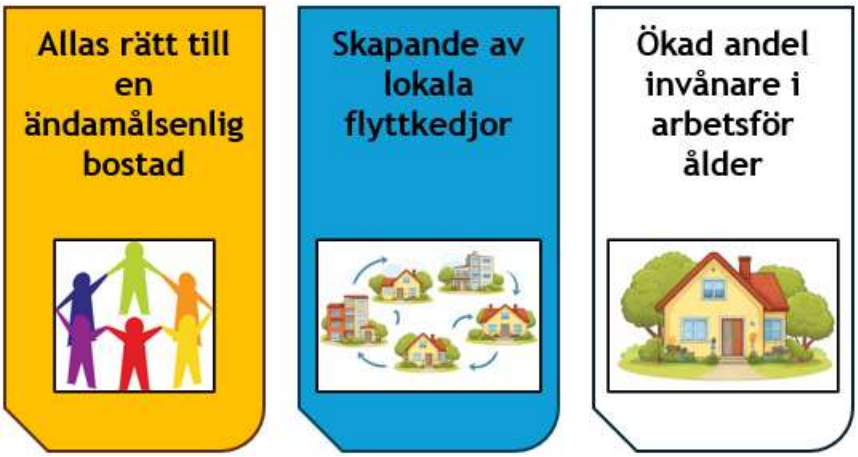

Allas rätt till en ändamålsenlig bostad

Allas rätt till en ändamålsenlig bostad syftar till Askersunds kommuns långsiktiga arbete med att tillgängliggöra ändamålsenliga bostäder för kommunens invånare oavsett ålder, skede i livet eller ekonomisk situation. Invånare i Askersunds kommun ska ha tillgång till en ändamålsenlig bostad oberoende av ålder, funktionsnedsättning eller ekonomisk ställning.

Skapande av lokala flyttkedjor

Skapandet av lokala flyttkedjor syftar till ett kontinuerligt arbete med att utifrån lokala förutsättningar planera för bostäder och boendemiljöer som möjliggör byte av bostad under olika skeden av livet. Med ordet lokal syftar handlingsplanen både Askersunds kommun som helhet, men också än mer lokala flyttkedjor inom kommunens delområden i den mån detta är möjligt.

Ökad andel invånare i arbetsför ålder

Utifrån den analys som gjorts inom ramen för handlingsplanen pekar trenden tydligt på en åldersstruktur i Askersunds kommun där medelåldern stiger samtidigt som andelen av befolkningen i arbetsför ålder sjunker. För att säkerställa en åldersstruktur i balans ska Askersunds kommun verka för att öka andelen av befolkningen i arbetsför ålder.

Arbete utifrån presenterade inriktningar sker utifrån de åtgärder som finns framtaget för respektive inriktning. Åtgärdernas genomförande ska vid framtagande av en ny handlingsplan följas upp vilket framgår av dokumentet.

Inledning, förutsättningar för arbetet med bostadsförsörjning

Inledning

Bortsett från några års uppehåll har Sveriges kommuner enligt lag arbetat med bostadsförsörjningsfrågan sedan 1947. Kommunernas ansvar utgår från Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar, som uppdaterades i mars 2025. Tidigare har styrdokumentet hetat ”*Riktlinje för bostadsförsörjning*” medan det nya begreppet är *”Handlingsplan---”,* vilket manar till aktiva beslut och faktiska aktiviteter. Allt i syfte att skapa en väl fungerande bostadsmarknad.

Handlingsplanen för bostadsförsörjning (nedan handlingsplanen) är ett av de dokument som finns i kommunens *planeringsstrategi*, vars innehåll har *översiktsplanen* som sitt centrum. Handlingsplanen hänvisar delvis till översiktsplanen och är ett av de underlag som lägger grunden till dimensioneringen av vilken planberedskap som behövs i såväl översiktsplanen som dess genomförandeplan. Översiktsplanen och handlingsplanen är framtagna parallellt, varför de kan ses som underlag till varandra.

Rådighet och roller

Handlingsplanen presenterar ett utgångsläge och föreslår därefter åtgärder. Kommunen har med sitt planmonopol rådighet över planering av mark- och vattenanvändning och vi har via tydliga ägardirektiv för vårt helägda bostadsbolag AskersundsBostäder AB även rådighet över delar av den bostadsbyggnation som sker i kommunen. Genom Socialnämndens verksamhet har kommunen viss rådighet över arbetet med bostäder för utsatta grupper.

Stora delar av den nybyggnation som sker utförs av privata aktörer. I dessa fall kan kommunen skapa förutsättningar genom aktiv detaljplanering. Det ekonomiska och marknadsmässiga beslutet om huruvida ett byggprojekt kommer att genomföras fattas dock av det aktuella bolaget. Kommunen har utöver ovan nämnda verktyg även möjlighet att stärka den lokala bostadsförsörjningen genom markanvisningar.

Arbetet med bostadsförsörjning i Askersunds kommun

Arbetet med bostadsförsörjningsfrågor är samorganiserat med översiktlig planering och framtagande av andra styrdokument inom samhällsbyggnadsprocessen. Processen att ta fram handlingsplan för bostadsförsörjning leds av utvecklingschefen och genomförs i dialog med följande funktioner inom kommunorganisationen:

- Översiktsplaneraren
- Socialförvaltningen
- Tekniska förvaltningen
- Sydnärkes folkhälsoteam
- Kommunens helägda bostadsbolag AskersundsBostäder AB

För förankring i lokalsamhället sker arbetet i dialog med kommunens etablerade samarbetsforum och lokala aktörer:

- Kommunala pensionärsrådet
- Rådet för funktionshinderfrågor
- Lokala aktörer inom bostadsmarknaden

Utöver detta sker arbetet i dialog med följande offentliga aktörer:

- Länsstyrelsen i Örebro län
- Region Örebro län

Bostadsförmedling

Askersunds kommun har inte en kommunal bostadsförmedling, varken egen eller i samverkan med andra kommuner. AskersundsBostäder AB har dock en bostadskö med regler för prioritering av vissa grupper.

Kommunfullmäktiges mål

Askersunds kommuns styrmodell bygger på att kommunfullmäktige varje mandatperiod sätter upp mål, som sedan adresseras på nämnds- och förvaltningsnivå. De mål som gäller för mandatperioden 2027–2030 är fastställda redan innan denna mandatperiods ingång, då den nya styrmodellen har sjösatts under den senare delen av den innan.

Kommunfullmäktige har fastställt följande målområden:

1. En av Sveriges bästa välfärdskommuner
2. En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner
3. En av Sveriges mest attraktiva kommuner
4. Finansiella mål
5. Organisatoriska mål

Bostadsförsörjningsfrågan och samtliga målområden påverkar varandra, dock i varierande grad. De målområden med störst bäring torde vara mål 2 och 3. Bostäder och den del av mål 2 som handlar om kompetensförsörjning har uppenbara samband. I mål 3 finns aspekter som hur kommunen är att bo och leva i samt hur trygga våra medborgare uppfattar sig.

Handlingsplanens inriktningar

I en handlingsplan för bostadsförsörjningen ska kommunens mål för bostadsbyggandet och utvecklingen av bostadsbeståndet redovisas. Askersunds kommuns framtagna inriktningar och åtgärder utgår från den analys som har gjorts av demografi, marknadsförutsättningar samt bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.

Riktningar:

- Allas rätt till en ändamålsenlig bostad
- Skapande av lokala flyttkedjor
- Ökad andel invånare i arbetsför ålder

Relevanta lagar

Nedan listas de lagar och förordningar som bedömts som relevanta för framtagandet av handlingsplanen för bostadsförsörjning.

Rätt till bostad - Regeringsformen

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Lag (2010:879)om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag

Förordning (2011:1160) om regionala bostadsmarknadsanalyser och kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Plan- och bygglagen (2010:900)

Bosättningslagen (2016:38)

Socialtjänstlagen (2025:400)

LSS (1993:387)

Lag (2014:899) om riktlinjer för kommunala markanvisningar

Kommunallag (2017:725)

Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Relevanta mål, planer, program och underlag

Kommunens ställningstagande

Askersunds kommuns handlingsplan för bostadsförsörjning beaktar, tar hänsyn till samt konkretiserar kommunala, regionala, nationella och globala styrdokument, mål och planer med bäring på bostadsförsörjning. Nedan nämns de kommunala, regionala, nationella och globala mål, planer och program som legat till grund för handlingsplanen. Dessa dokument har sedan, genom förankring i kommunens mål, applicerats på Askersunds kommuns lokala kontext.

Viktigt att notera är att handlingsplanen för bostadsförsörjning är en del av ett större samhällsplaneringsperspektiv som innefattar en stor mängd olika typer av dokument och inriktningar. De globala, nationella, regionala och kommunala mål som inte är applicerbara på just detta dokument hanteras och beaktas i övriga delar av planeringshierarkin.

Kommunens översiktsplan

Askersunds kommuns nya översiktsplan träder i kraft i mitten av 2026. Handlingsplanen för bostadsförsörjning är framtagen och samordnad med denna. Översiktsplanen ska redovisa kommunens föreslagna mark- och vattenanvändning vad gäller exempelvis platser för framtida bostadsbyggande och områden för verksamheter. Översiktsplanen är rådgivande och inte lagligt bindande men visar på ett tydligt sätt kommunens vilja och inriktning för framtida utveckling. Handlingsplanen för bostadsförsörjning har liksom beskrivits stark bäring på översiktsplanen. En viktig skillnad mellan dokumenten är att handlingsplanen är skriven utifrån ett nulägesperspektiv och en kortare tidshorisont än översiktsplanen Således är översiktsplanen och handlingsplanen för bostadsförsörjning två dokument med stark bäring på varandra men med olika perspektiv och horisonter. Dessa två dokument

mynnar dessutom ut i en genomförandeplan som kopplas till föreslagen mark- och vattenanvändning i översiktsplanen.

Något förenklat skapas med hjälp av dessa dokument en hierarki där översiktsplanen beskriver var något bör tillkomma, genomförandeplanen beskriver när i tid det kan ske och handlingsplanen för bostadsförsörjning beskriver vad som bör tillkomma.

Pensionärsorganisationers enkät om bostäder

2025 genomfördes en bostadsmarknadsenkät av PRO, SPF, SKPF och RPG. Enkäten och dess svar har gett mycket goda insikter i hur delar av befolkningen ser på och uppfattar rådande bostadsmarknad och bostadsutbud. Enkätens resultat har agerat underlag till det arbete som gjorts med att formulera inriktningar och konkreta åtgärder och som en referens och komplement mot de analyser som gjorts av tillgänglig statistik.

Regional utvecklingsstrategi, RUS

I den regionala utvecklingsstrategin för Örebro län 2025–2030 adresseras bostadsförsörjning i avsnitt 5.8, *”Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer”*. Strategin lyfter sammanfattningsvis fram följande aspekter för en framgångsrik utveckling:

- Flyttkedjor frigör efterfrågade bostäder
- Segregation och trångboddhet behöver minska
- Digital infrastruktur ökar möjligheterna till minskad socioekonomisk segregation mellan landsbygder och tätorter.
- En fungerande bostadsmarknad ger ökade möjligheter för näringslivets kompetensförsörjning.
- Attraktiva boendemiljöer ökar den sociala hållbarheten
- Trafik- och bebyggelseplanering bör samordnas

De strategiska inriktningarna för det aktuella avsnittet i den regionala utvecklingsstrategin är:

- Förbättra förutsättningarna för bostadsbyggande vid en växande befolkning och som en utvecklingsfaktor vid en minskande befolkning.
- Utveckla den regionala samverkan kring fysisk planering som bidrar till att nå ett hållbart Örebro län.
- Förbättra förutsättningarna för levande landsbygder genom utbyggnad av digital infrastruktur, platsutveckling samt stöd till initiativ som möjliggör ökat distansarbete, delningsekonomi och minskat bilberoende.

Mål för samhällsplanering, byggande och boende

Det övergripande nationella målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas.

För delområdet bostadsmarknad är målet även långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Agenda 2030

Agenda 2030 är en handlingsplan med 17 globala mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välståndet. Det är framför allt de mål som beskrivs nedan som beaktats i handlingsplanen för bostadsförsörjning.

Mål 10 – Minskad ojämlikhet

Genom beaktande av och arbete utifrån delmål 10.2, ”främja social, ekonomisk och politisk inkludering”, ska handlingsplanen medföra en minskad risk för social och ekonomisk segregation till följd av ett otillräckligt bostadsutbud.

Mål 11 – Hållbara städer och samhällen

Delmål 11.1, ”säkra bostäder till överkomlig kostnad”, har tydlig bäring på handlingsplanen för bostadsförsörjning. Analysen som genomförts med olika grupper i beaktning ämnar säkerställa tillräckliga, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder för kommunens invånare.

Nationellt mål för jämställdhetspolitiken

Det övergripande nationella målet för jämställdhetpolitiken innebär att kvinnor och män är lika värda och har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Målet konkretiseras i sju delmål:

- En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
- Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
- Jämställd utbildning
- En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- Jämställd hälsa
- Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.
- Hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet att leva sitt liv utan att begränsas av kollektivt grundade hedersnormer.

Mål för funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. Av de elva övergripande målen är det följande tre som har tydligast samband med bostadsförsörjningen:

- delaktighet och inflytande i samhället

- ekonomiska och sociala förutsättningar
- barn och ungas uppväxtvillkor.

Mål för integrationspolitiken

Det nationella målet för integrationspolitiken är att utrikes födda kvinnor och män ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv inom samhällsgemenskapen.

Folkhälsomål

Arbetet med den nationella folkhälsopolitiken är uppdelade i åtta olika målområden. Askersunds kommun arbetar för att främja en stärkt folkhälsa, men vad gäller bostadsförsörjning är det främst målområde 5 som har tydlig bäring på arbetet. Målområde 5 gäller boende och närmiljö och beskrivs av folkhälsomyndigheten på följande sätt:

Tillgång till en god och ekonomiskt överkomlig bostad i ett område som ger samhälleliga förutsättningar för social gemenskap bidrar till trygghet, tillit och en god och jämlik hälsa. Samhällsplaneringen bör motverka segregation och exponering för skadliga miljöfaktorer, samt främja god luftkvalitet, minskat trafikbuller och tillgång till grönområden. Med ett jämlik-hälsaperspektiv inom samhällsplanering kan förändringar åstadkommas som påverkar människors levnadsvillkor och minskar ojämlikheten i hälsa. Viktiga förutsättningar och fokusområden är:

- *tillgång till en fullgod och ekonomiskt överkomlig bostad*
- *bostadsområden som är socialt hållbara*
- *sunda boendemiljöer på jämlika villkor.*

Barnkonventionen

Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter. Barnkonventionen är lag sedan 1 januari 2020. Artikel 27 i barnkonventionen fastställer barnets rätt till rimlig levnadsstandard, däribland bostad.

Kommunens ansvar

För att säkerställa att handlingsplanen för bostadsförsörjning utgår från faktiska förhållanden genomförs en analys av bostadsutbud, bostadsbehov och nationell, regional och lokal demografisk utveckling. Utbud och efterfrågan ska i en fungerande bostadsmarknad matchas för att på så sätt tillgodose de behov som identifieras. Efterfrågan kan baseras på en rad olika grunder där både behov och krav men även önskemål ska beaktas.

Det är inte ovanligt att bostadsmarknaden betraktas som en enhet där riktade insatser påverkar marknaden i sin helhet. Det är dock viktigt att poängtera att bostadsförsörjningen, och således även denna handlingsplan, ska beakta de olika grupper, strukturer och förutsättningar som tillsammans utgör bostadsmarknaden. Genom handlingsplanens analyser beaktas och identifieras de varierande behov och krav som ställs på arbetsmarknaden baserat på gruppernas särskilda behov.

Kommunen har ett direkt kommunalt ansvar för boendet vad gäller nedan nämnda grupper. Kommunens ansvar i bostadsfrågan styrks i lag, bland annat i socialtjänstlagen, LSS, bosättningslagen med mera:

- äldre personer som behöver särskilt stöd
- personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende
- nyanlända som anvisats kommunen med stöd av bosättningslagen
- asylsökande ensamkommande barn
- personer i behov av skyddat boende.

Utöver dessa grupper där kommunen har ett direkt ansvar finns ytterligare grupper där kommunen har ett särskilt planeringsansvar, detta innebär att kommunen har ett ansvar att se till att förutsättningarna för grupperna att få sina behov tillgodosedda underlättas. Liksom för de grupper där kommunen har ett direkt ansvar så hanteras och beaktas dessa grupper och dess förutsättningar i den analys som gjorts i handlingsplanen. Nedan följer en redovisning över samt en kortare beskrivning av de grupper för vilka kommunen har ett särskilt planeringsansvar. Beskrivningarna är hämtade från Boverket.

Hushåll med låg betalningsförmåga

Hushåll med låg betalningsförmåga kan ha stora svårigheter att skaffa sig en bostad, även om den inkomst man har i och för sig är tillräcklig för att klara boendekostnaden. För många av de grupper som särskilt uppmärksammas i handboken är låg betalningsförmåga vanligt förekommande.

Hyresvärdar ställer ofta krav på att en bostadssökande ska ha en fast inkomst som överstiger en viss nivå, inte sällan tre gången hyran, för att komma i fråga för ett hyreskontrakt. Många hyresvärdar godtar inte heller försörjningsstöd, etableringsersättning eller andra transfereringar som inkomst. En del accepterar inte ens bostadsbidrag. Hyresvärdars krav kan således utgöra ett hinder även för dem som har en tillräcklig, men oregelbunden inkomst.

Personer som lever i hemlöshet

Att vara hemlös innebär en ytterst osäker boendesituation och stora svårigheter att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden. De flesta hemlösa är inte uteliggare utan har någon form av tillfällig boendelösning. Det är kommunens ansvar att hemlösa personer får det stöd och den hjälp de behöver. Många hemlösa har en social problematik och är i behov av olika former av stöd. Men hemlöshet är inte enbart en fråga för socialtjänsten utan det är också ett bostadsmarknadsproblem som behöver tas upp i kommunens planering för bostadsförsörjningen. Den strukturellt betingade hemlösheten, som orsakas av brist på ekonomiska förutsättningar och nätverk för att ta sig in på ordinarie bostadsmarknad, ökar. I denna grupp finns till exempel många barnfamiljer, nyanlända, utrikes födda och unga.

Studenter

Studenter utgör generellt sett en ekonomiskt svag grupp, vilket ofta gör det svårt för dem att hitta prisvärda bostäder på rimligt avstånd från universitet eller högskola.

De flesta studenter bor i en bostad i det ordinarie bostadsbeståndet, medan endast en mindre andel bor i särskilda studentbostäder. Det innebär att studenternas bostadssituation i hög grad är beroende av hur den ordinarie bostadsmarknaden ser ut.

Trångbodda hushåll

Utrymmesstandarden varierar mellan olika bostadsområden och för skilda hushållstyper. Utrikes födda och i synnerhet personer födda utanför Europa är trångbodda i betydligt högre utsträckning än inrikes födda.

Det finns flera sätt att definiera trångboddhet. De kallas ofta trångboddhetsnormer, trots att det snarare rör sig om mått än om normer. Vid norm 2 sätts gränsen för trångboddhet vid högst två personer per rum, exklusive kök och vardagsrum. Norm 3 innebär att det förutom kök och vardagsrum ska finnas möjlighet att ge varje hushållsmedlem ett eget rum, utom makar/partners, som antas dela sovrum.

Ungdomar och unga vuxna

Ungdomar och unga vuxna är ofta nya på den lokala bostadsmarknaden, vilket i sig kan innebära svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden.

Ungdomar har ofta svårt att hävda sig i konkurrensen på bostadsmarknaden. Den som står inför att flytta hemifrån eller som tidigare endast bott i andra eller tredje hand saknar referenser från tidigare boende och har ingen egen bostad att byta med. Även om det finns kommunala bostadsförmedlingar eller en bostadskö hos allmännyttan, så har unga personer inte haft lika lång tid på sig att samla kötid. Dessutom är inkomsten ofta oregelbunden och betalningsförmågan begränsad, exempelvis på grund av studier, tillfälliga anställningar eller arbetslöshet. Det innebär att om det inte råder bostadsbrist generellt, saknas ofta bostäder som ungdomar har möjlighet att efterfråga.

Våldsutsatta personer

Både män och kvinnor utsätts för våld i nära relationer, men framför allt drabbar det kvinnor. Barn utsätts också för våld i nära relationer, både genom att våld av olika typer riktas mot dem själva eller genom att de bevittnar våld mot en närstående.

För den som utsätts för våld i nära relation kan en flytt vara enda sättet att skydda sig själv och sina barn från våldsutövaren. Samtidigt har våldsutsatta det mycket svårt på bostadsmarknaden. Bostadsbrist som försvårar för den enskilde att hitta en lämplig bostad, höga krav för hyreskontrakt, avsaknad av kötid och ekonomisk utsatthet är några av de hinder som gör att våldsutsatta har mycket svårt att hitta en lämplig bostad. Dessutom kan våldsutövaren fortsatt utgöra en allvarlig risk, vilket kräver noggrann säkerhetsplanering och som i vissa fall innebär att den våldsutsatta måste flytta till en helt ny kommun.

Många som utsätts för våld i nära relationer utsätts för ekonomiskt våld – en typ av våld som innebär att våldsutövaren tar kontroll över den utsattas ekonomi, eller tvingar den utsatta att ta över lån och skulder. Det påverkar i hög grad den våldsutsattas möjlighet att skaffa ett eget boende och medför en ökad risk för hemlöshet och fattigdom.

För att kunna stödja gruppen våldsutsatta på ett ändamålsenligt sätt krävs kunskap. Det är grundläggande att förstå vad våld är samt insikt och medvetenhet om olika typer av våld och våldets omfattning. Viktigt är också att tillämpa ett intersektionellt perspektiv för att förstå hur olika former av utsatthet kan samspela och påverka en våldsutsatt persons situation. För att agera och arbeta ändamålsenligt krävs kompetens om sätt att agera vid upptäckt av våldsutsatthet samt kunskap om vilka verktyg kommunen har till sitt förfogande för att tillgodose den våldsutsattas behov.

Analys

SKR:s kommungruppsindelning

Kommungruppsindelningen används för att underlätta jämförelser och analyser i olika statistiska sammanhang och är framtagen av SKR. Indelningen består av totalt nio grupper fördelade på tre huvudgrupper, där kommunerna grupperats utifrån vissa kriterier som tätortsstorlek, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Askersunds kommun ingår i gruppen ”lågpendlingskommun nära större stad”. När statistik och data för Askersunds kommun jämförs med andra kommuner används generellt fyra jämförelser. Örebro län, riket, grannkommuner och jämförbara kommuner inom samma kommungrupp. Den kommun inom samma kommungrupp som i handlingsplanen nyttjas som jämförelsekommun för Askersunds kommun är Tranemo kommun, detta då de två kommunerna är snarlika i avstånd till större stad samt befolkningsmängd.

Bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala arbetsmarknaden

I samband med ändringar av lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar har Boverket tagit fram ett underlag som ska stödja kommunerna i deras arbete med bostadsförsörjningen. Detta underlag består av olika mått över antalet hushåll som saknar en rimlig bostad utifrån en uppsättning kriterier och normer. Kvantitativa mått visar hur många hushåll som har en boendesituation som inte uppfyller de olika kriterierna. Måtten är framtagna för att fungera som underlag vid en bedömning av hur många hushåll som bor i bostäder som kan anses inte vara ändamålsenliga.

De mått som Boverket har tagit fram är följande:

- ansträngd boendeekonomi A
- ansträngd boendeekonomi B, baserat på KALP (Kvar-att-leva-på)
- trångboddhet
- trångbodda och ansträngd boendeekonomi, två mått
- flyttfrekvens
- hemmaboende vuxna barn
- återkommande problem

Detta kapitel innefattar även statistik föreställande åldersfördelning och boendeformer. Denna statistik analyseras vidare i analyser kopplat till demografisk utveckling och marknadsförutsättning. Syftet med dess inkludering även i detta avsnitt är att ge en sammankopplad bakgrund till statistiken gällande trångboddhet i Askersunds kommun. Statistik gör trångboddhet kan användas och tolkas på fri hand, men bör med fördel underbyggas av ytterligare fakta för att skapa förståelse för dess betydelse.

Generellt placerar sig Askersunds kommun i linje med dess grannkommuner och jämförbara kommuner från samma statistikgrupp, lågpendlingskommun nära större stad. Exempel på sådana kommuner som vi i avsnittet refererar till är Hylte och Tranemo.

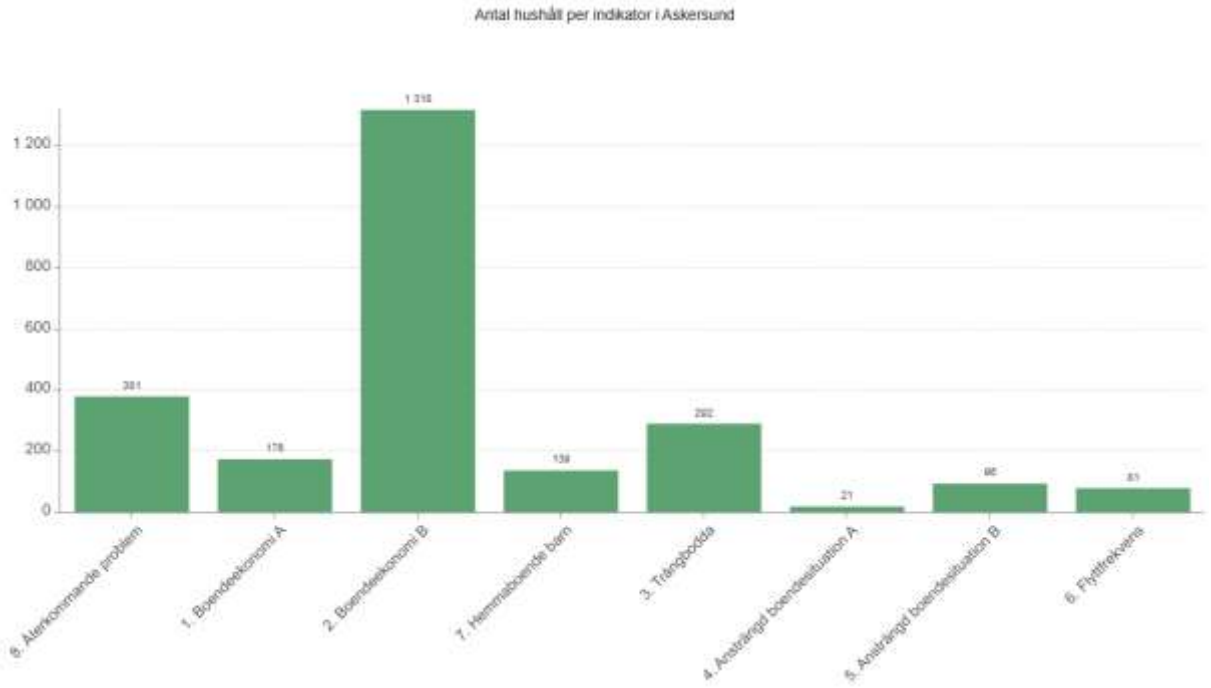

Figur 1 Antal hushåll per indikator, Askersund. Boverket.

Åldersfördelning

Askersunds kommuns befolkning har både ökat och minskat under 2000:talet. Liksom gäller för hela Sverige står Askersund inför en framtid där andelen äldre ökar samtidigt som antalet nyfödda minskar. Detta påverkar samhället på många sätt, men inte minst påverkas försörjningskvoten och sättet på vilket kommunen behöver se på byggnation och bostadsutveckling.

Liksom kan tydas i befolkningspyramiderna nedan har Askersunds kommun en stor andel befolkning i åldrarna 50 och uppåt. Även i jämförelse med andra jämförbara kommuner inom samma statistikgrupp (Lågpendlingskommun nära större stad) har Askersunds kommun generellt en äldre befolkning. Detta medför att Askersunds kommun har en högre försörjningskvot än riket i snitt. Försörjningskvoten är i Askersunds kommun 100.2 samtidigt som snittet i riket ligger på 77 (SCB). Försörjningskvoten visar att Askersunds kommun har en lägre andel av befolkningen mellan åldrarna 20 och 64 än rikets snitt. Statistiken är dock rent demografiskt och tar inte ställning kring huruvida personerna i statistiken arbetar eller ej. Försörjningskvot är ett ekonomiskt mått som beskriver förhållandet mellan antalet personer som försörjs av de som är i arbetsför ålder, alltså mellan20 och 64 år.

Askersund

Folkmängd efter ålder och kön. Askersund, totalt, samtliga civilstånd, 2025.

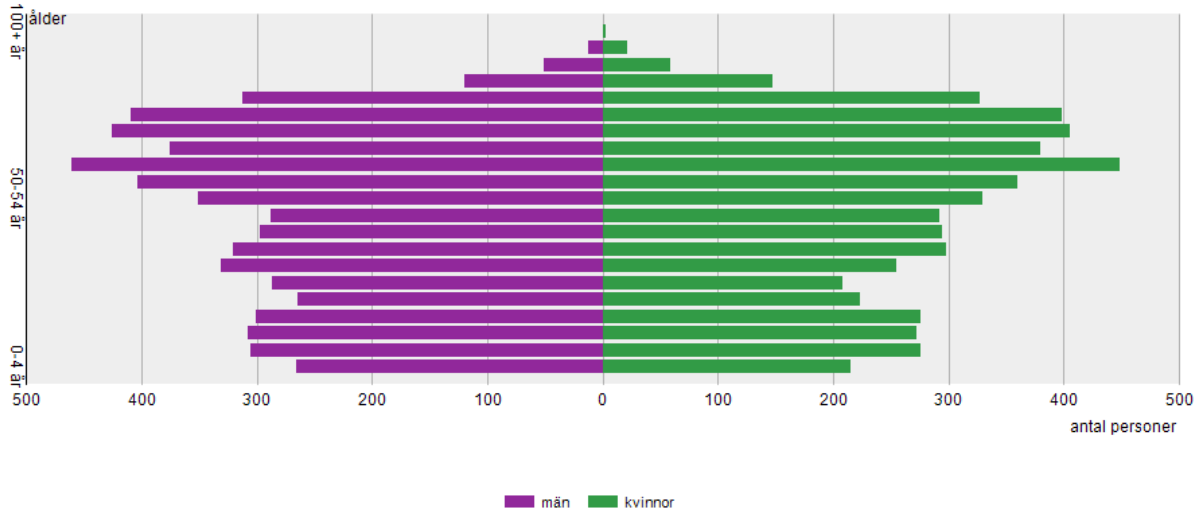

Källa: SCB

Figur 2. Folkmängd efter ålder och kön, Askersund. SCB.

Tranemo

Folkmängd efter ålder och kön. Jämförbar kommun, totalt, samtliga civilstånd, 2025.

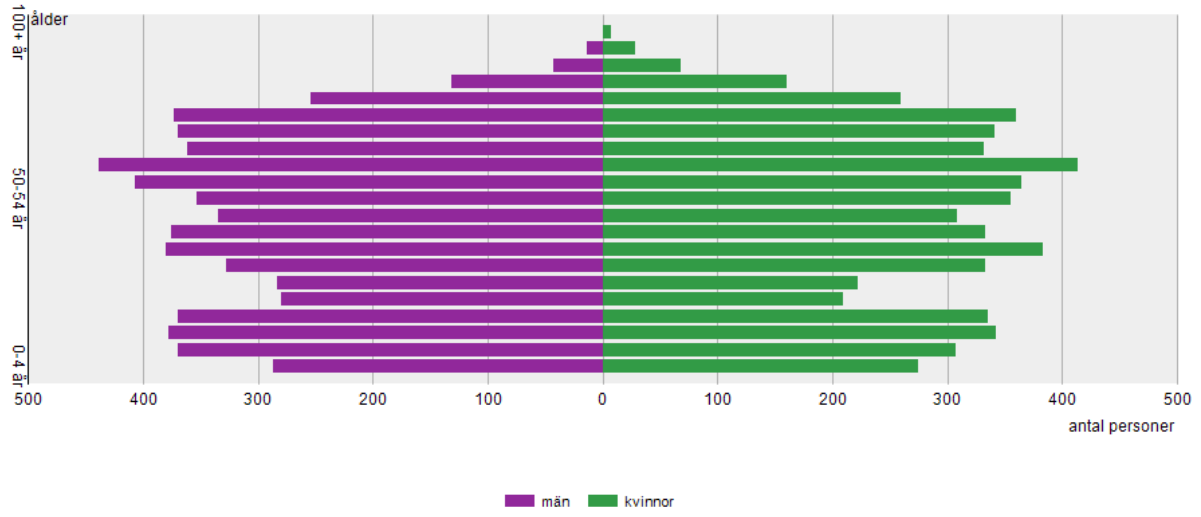

Källa: SCB

Figur 3. Folkmängd efter ålder och kön, Tranemo. SCB.

Boendeformer

Askersunds kommun är en landsbygdskommun där befolkningen är jämnt fördelad mellan Askersund, mindre orter (Rönneshytta, Åsbro etc) och landsbygden. Askersunds kommuns tydliga landsbygdsprägel sätter också avtryck i fördelningen mellan olika boendeformer där småhus med äganderätt är den dominerande bostadsformen. 65,2% av befolkningen i kommunen bor i småhus med

äganderätt, något som går att jämföra med 41,5% i Örebro län. 22,4% av Askersunds kommun befolkning bor i hyresrätter i flerbostadshus, en siffra som kan jämföras med 35,2% i Örebro län.

Att en så stor andel av Askersunds befolkning bor i småhus samtidigt som andelen i åldrarna 50 år och äldre är stor skapar möjligheter för vidare arbete med skapandet av lokala flyttkedjor. Detta möjliggör frigörandet av småhus för yngre samtidigt som tillkommande bostäder lämpade för äldre skapar bättre bostadsmiljöer för denna åldersgrupp.

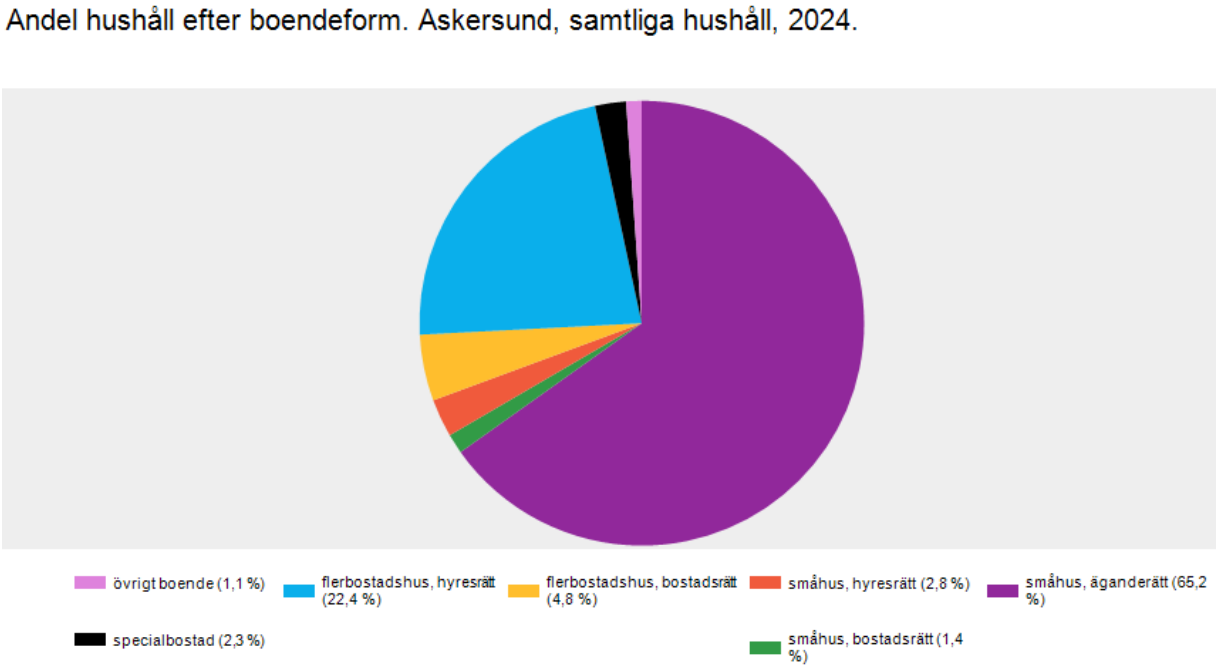

Källa: SCB

Figur 4. Andel hushåll efter boendeform, Askersund. SCB.

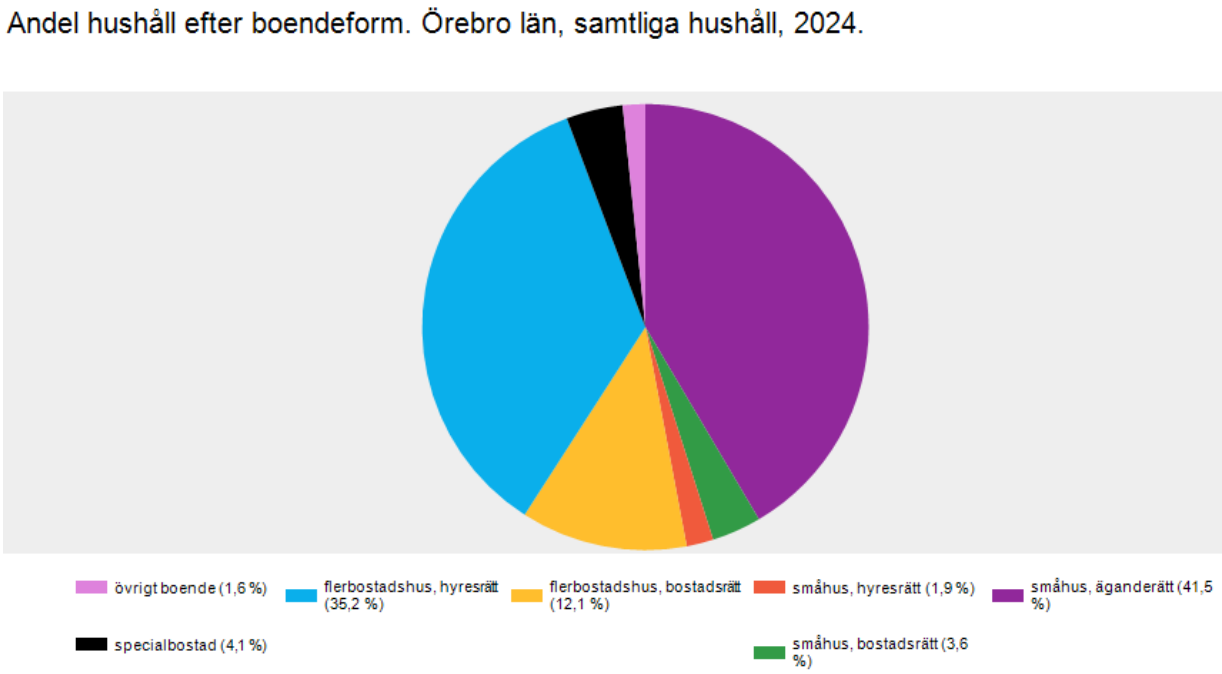

Källa: SCB

Figur 5. Andel hushåll efter boendeform, Örebro Län. SCB

Trångboddhet

Andelen hushåll som enligt Boverkets mått mätt bor trångt i Askersunds kommun är 5,1%, denna siffra har varierat något över tid men med relativt små intervall. Trångboddheten i grannkommunerna och i jämförbara kommuner inom samma statistikgrupp rör sig inom samma intervall. Trångboddheten i Örebro Län uppgår till 8%, men då Örebro kommun ingår i denna siffra är den svår att jämföra med förhållandena i Askersund.

Kriterierna för att räkna ut andelen trångbodda hushåll är att ensamstående hushåll utan barn inte kan anses vara trångbodda. Utöver vardagsrum och kök/kokvrå ska det finnas sovrum. Två barn under 12 år kan dela rum. Vuxna som inte är sammanboende ska inte dela sovrum enligt detta mått. För de hushåll där det saknas uppgifter över antalet rum, primärt småhus, används boendeytan per person. Har hushållet mindre än 20 m^2 per person räknas hushållet som trångbott. Måttet tar inte hänsyn till att vissa hushåll väljer att bo på en sådan plats att man enligt kriterierna bor trångbott.

I Askersunds kommun är trångboddhet inte ett påtagligt problem, detta är vanligare runt städer så som Stockholm, Göteborg och Malmö där andelen hushåll som bedöms bo trångt är påtagligt högre. Att andelen hushåll i kommunen som bor trångt rör sig inom ett begränsat intervall visar att möjligheten till nytt boende är hög vid risk för trångboddhet.

Figur 6. Andel hushåll med trångboddhet i Askersund. Boverket

Boendeekonomi A

Boendeekonomi A mäter om hushållet har en ansträngd boendeekonomi utifrån om den disponibla inkomsten räcker till att täcka en baskonsumtion. Baskonsumtionen i det här fallet är baserad på riksnormen för försörjningsstöd. Riksnormen för försörjningsstöd tar hänsyn till följande aspekter:

- hur många personer som finns i hushållet
- ålder på barn och skolungdomar
- om barn och skolungdomar äter lunch hemma
- om vuxna är ensamstående eller sammanboende.

Andelen hushåll med ansträngd boendeekonomi har sjunkit från 4,4% 2014 till 3,1% 2023 vilket visar på ökad ekonomisk trygghet för kommunens invånare. Denna trend är inte unik för Askersund utan återfinns i majoritetens av grannkommunerna samt i jämförbara kommuner inom samma statistikgrupp.

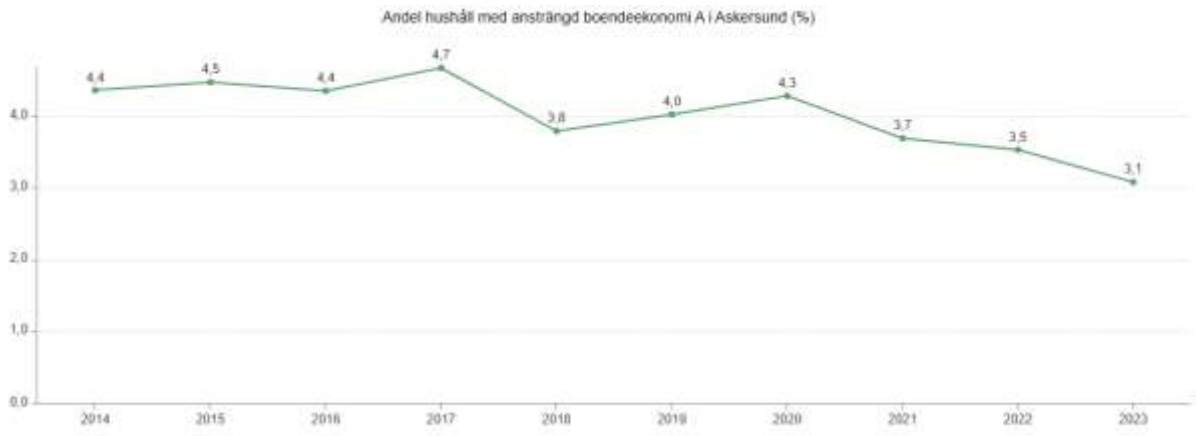

Figur 7. Andel hushåll med ansträngd boendeekonomi A i Askersund. Boverket

Boendeekonomi B

Det andra måttet utgår från samma boendeutgifter men med en annan nivå på övrig konsumtion. Denna konsumtion baseras på bankerna KALP-kalkyler och är högre än konsumtionen i det första måttet. Detta beräkningssätt används av banker för att bedöma låntagarens betalningsförmåga och visar hur mycket en person har kvar att leva på efter att hushållets kostnader, så som amortering, ränta och mat, betalats. Kriteriet för att ha ansträngd boendeekonomi är att hushållet har en inkomst som inte räcker till att täcka en baskonsumtion beräknad utifrån genomsnittshyror på orten och ett genomsnitt av bankernas KALP-kalkyler.

Hushåll med låg betalningsförmåga kan ha stora svårigheter att skaffa sig en bostad, även om den inkomst man har är tillräcklig för att klara boendekostnaden. Hyresvärdar ställer ofta krav på att en bostadssökande ska ha en fast inkomst som överstiger en viss nivå, inte sällan tre gånger hyran, för att komma i fråga för ett hyreskontrakt. Många hyresvärdar godtar inte försörjningsstöd, etableringsersättning eller andra transfereringar som inkomst. En del accepterar inte ens bostadsbidrag. Hyresvärdars krav kan således utgöra ett hinder även för dem som har en tillräcklig, men oregelbunden inkomst.

23,1% av hushållen i kommunen har en ansträngd boendeekonomi eller räknesättet ovan. Denna siffra är betydligt högre än den som räknats fram baserat på möjligheten att täcka en baskonsumtion. Positivt är att andelen hushåll med anstäng boendeekonomi sjunker även utifrån detta räknesätt, från 30,6% 2014 till 23,1% 2023. Statistik för Askersund sticker inte ut, negativt eller positivt, gällande varken trend eller andel av hushåll. Procent samt trend är likartad i grannkommunerna samt i jämförbara kommuner.

Den andel av hushållen som faller inom identifierad grupp med anstäng boendeekonomi enligt KALP-kalkyler kan även ha svårt att köpa sin bostad. Detta försvårar möjligheterna för byte av bostad när kravet på bostaden ändras. Detta är något som i sig är problematiskt, inte enbart för individen utan också för möjligheten att skapa kommunala eller lokala flyttkedjor som tillgängliggör lämpliga bostäder för olika skeden av livet.

Figur 8. Andel hushåll med ansträngd boendeekonomi B i Askersund. Boverket

Disponibel inkomst

Disponibel inkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt. Vi kan i illustrationen nedan se att den disponibla inkomsten ökat från 2012 till 2024 för samtliga redovisade åldersgrupper där den största ökningen skett för gruppen 50-64år. Den generella ökningen av den disponibla inkomsten ligger i linje med den sjunkande andelen hushåll i Askersunds kommun med en ansträngd boendeekonomi. Faktorer som inflation och löneökningar ska beaktas vid antagandet, men korrelationen mellan underlagen är tydlig.

För att en ökning av den disponibla inkomsten ska påverka möjligheten till god bostad positivt är det av stor vikt att bostadsutbudet anpassas efter behov. I Askersunds fall skulle detta innebära att bostadsutbudet ska innefatta en sund blandning av exploatering av tomter för småhus och utvecklandet av bostäder som tillämpas för senare skeden av livet. Detta skulle möjliggöra inflyttning i kommunen och förbättrade lokala flyttkedjor, något som i förlängningen gör att den ökade disponibla inkomsten även i praktiken leder till ökad tillgång till goda bostäder.

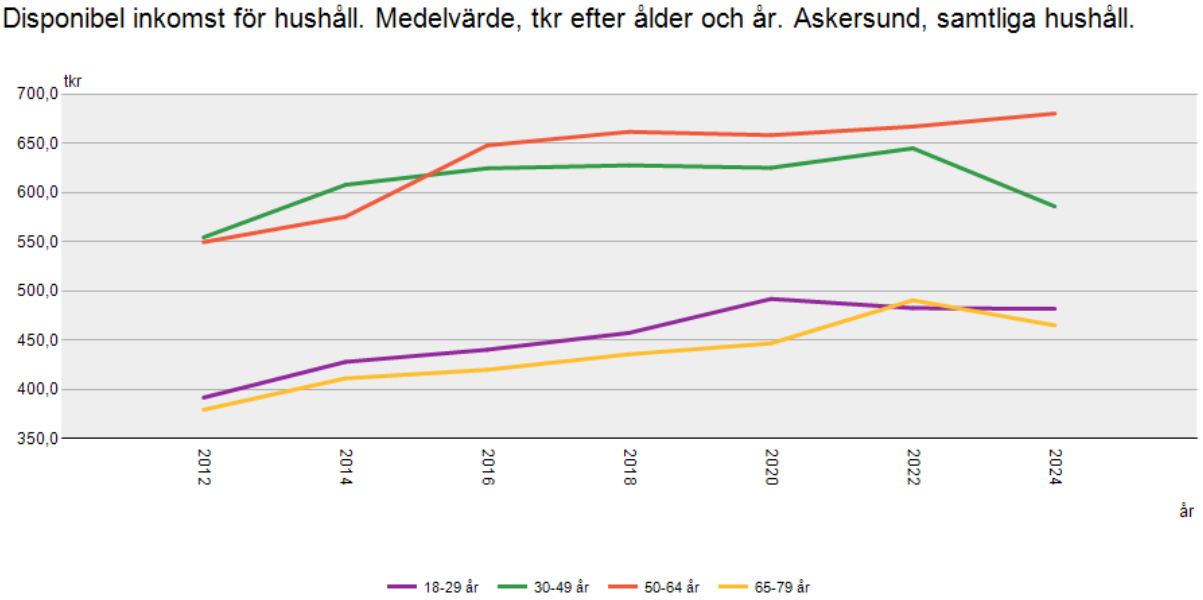

Figur 9. Disponibel inkomst för hushåll, medelvärde. Askersund. SCB

Ansträngd boendesituation A och B

Ansträngd boendesituation A mäter om hushållet har både en ansträngd boendeekonomi enligt Boendeekonomi A och är trångbodda. Ansträngd boendesituation B mäter om hushållet har både en ansträngd boendeekonomi enligt Boendeekonomi B och är trångbodda. Statistik utifrån båda dessa beräkningsmodeller visar att Askersunds kommun har en mycket liten andel av befolkningen som både har en ansträngd boendeekonomi och bor trångt. Andelen av befolkningen är 0,4% utifrån beräkningsmetod A och 1,7% utifrån beräkningsmetod B. Båda beräkningsmetoderna visar en trend med sjunkande andelar av befolkningen.

Siffrorna för Askersunds kommun är jämförbara med grannkommunerna och med jämförbara kommuner inom samma statistikgrupp. Trenden visar över lag på ett sjunkande problem kopplat till ansträngd boendesituation för de analyserade kommunerna.

Att en så liten andel av kommunen anses leva i en ansträngd boendesituation beror till stor del på kombinationen av låg andel trångboddhet samtidigt som boendeekonomin generellt är stark i kommunen. En sjunkande andel trångboddhet och en sjunkande mängd hushåll som innefattas av uträkningarna för boendeekonomi A och B indikerar att mängden hushåll som lever med en ansträngd boendesituation även framöver kommer fortsätta att minska.

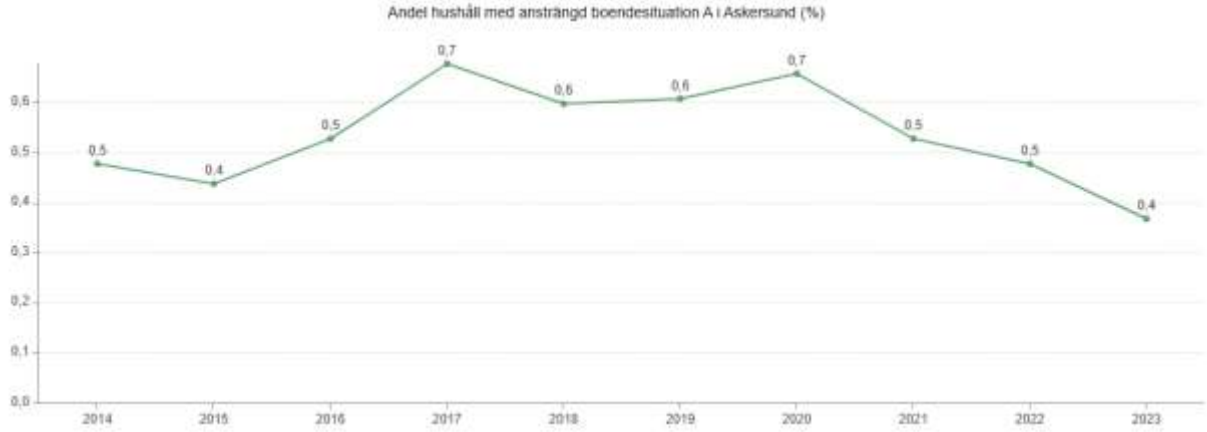

Figur 10. Andel hushåll med ansträngd boendesituation A. Askersund. Boverket

Figur 11. Andel hushåll med ansträngd boendesituation A. Askersund. Boverket

Flyttfrekvens

Flyttfrekvens ger en bild av hur osäker hushålls eller individers boendesituation är utifrån om de flyttar ofta. Kriteriet är att någon i hushållet flyttat minst en gång om året de senaste tre åren.

Andelen hushåll med hög flyttfrekvensen i Askersund är 1,4%, vilket är i stort sett samma andel som 2014 då andelen låg på 1,5%. Generellt har siffran för andelen hushåll med hög flyttfrekvens legat på en låg men stigande eller stabil nivå i Askersund, grannkommuner och jämförbara kommuner sedan 2014. En hög flyttfrekvens behöver inte per definition vara negativt då beräkningen inte tar hänsyn till anledningen bakom flyttarna. Dock kan vi anta att en stor del av de hushåll som omfattas av statistiken har påverkats av en förändrad ekonomisk situation, något som inte bara påverkas av lokala förändringar och förutsättningar utan även av den nationella och globala ekonomin. Motverkande av höga flyttfrekvenser är svårt ur ett kommunalt bostadsförsörjningspersepektiv då kommunen har liten påverkan på hushållens privatekonomi. Förutsägbara hyreshöjningar och kommunal hjälp genom budget- och skuldrådgivning kan dock påverka flyttfrekvensen på ett positivt vis.

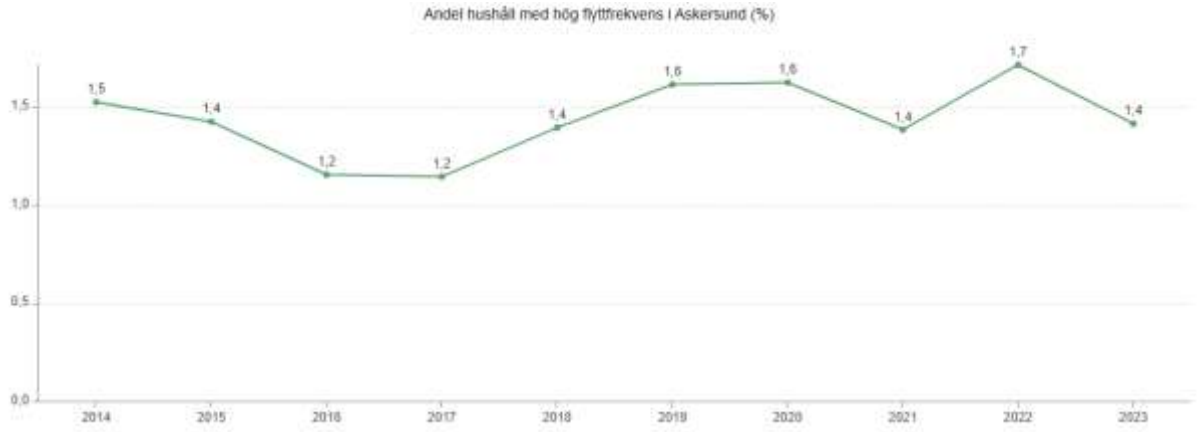

Figur 12. Andel hushåll med hög flyttfrekvens. Askersund. Boverket

Hemmaboende barn i relation till flyttnetto

Denna statistik analyseras då faktorn, tillsammans med övriga data, kan ge en bild över hur stora möjligheter barn eller unga vuxna (upp till 25 år) har att flytta hemifrån. Statistiken visar att andelen hushåll där det finns barn över 25 år i hushållet sjunkit från 3% 2014 till 2,4% 2023. Trenden i Askersunds kommun känns delvis igen bland grannkommuner och jämförbara kommuner i samma statistikgrupp, dock är den procentuella förändringen något mer påtagligt i Askersunds kommun än i många andra fall.

Det finns en rad faktorer som kan förklara den sjunkande trenden. Detta kan delvis förklaras av att barn under 25 år helt enkelt flyttar hemifrån tidigare i en ökad utsträckning. En annan förklaring är att barn under 25 tidigare söker sig till andra kommuner för arbete eller studier vilken till viss del återspeglas av de senaste årens sjunkande flyttnetto för Askersunds kommun. Flyttnettot för Askersunds kommun varierar över tid men har en sjunkande trend sedan toppen 2018. Detta kan delvis förklaras av en minskad invandring, men kan också korrelera med ökad utflyttning till andra kommuner för tillgång till en mer varierad bostads- och arbetsmarknad.

Förekomsten av hemmaboende vuxna barn används relativt ofta som underlag för att indikera problem på bostadsmarknaden. Fördelarna är att det är relativt lätt att mäta och beräkna samt att det finns en intuitiv koppling till de hinder som kan finnas för unga som vill in på bostadsmarknaden. Det bygger dock på en norm om att barnen flyttar hemifrån vid en viss ålder. En allt senare etablering på

bostadsmarknaden hänger ihop med att etableringen på arbetsmarknaden sker relativt sent vilket till stor del hänger samman med att fler studerar längre. En allt senare etablering på bostadsmarknaden kan även antas hänga ihop med ökade trösklar för att ta sig in på bostadsmarknaden, oavsett om personen i fråga är en tydlig del av arbetsmarknaden eller inte. Frågan är då om unga vuxna som bor kvar hemma gör det självmant eller inte.

Ur ett kommunalt bostadsförsörjningspersepektiv är det av stor vikt att eventuella trösklar för möjligheten att flytta hemifrån inte beror på ett missanpassat eller underdimensionerat bostadsutbud.

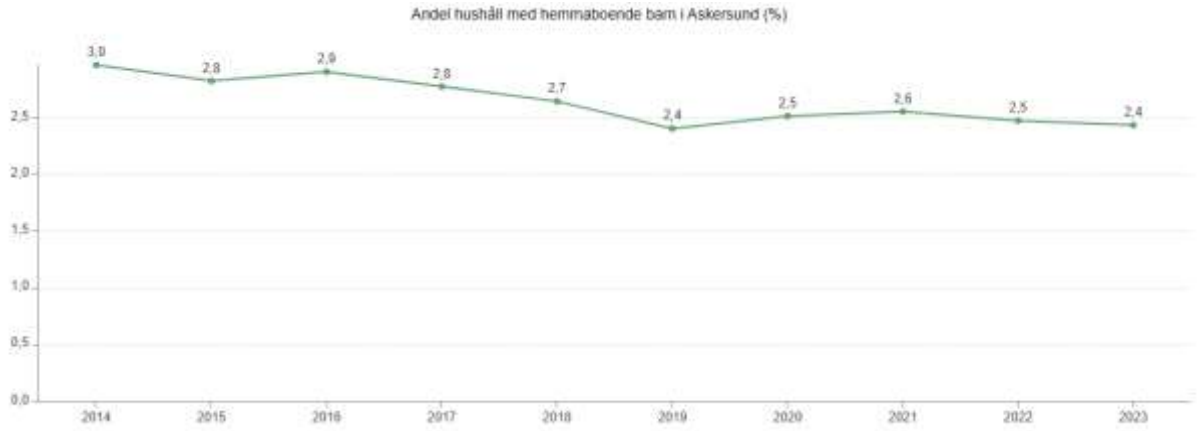

Figur 13. Andel hushåll med hemmaboende barn. Askersund. Boverket

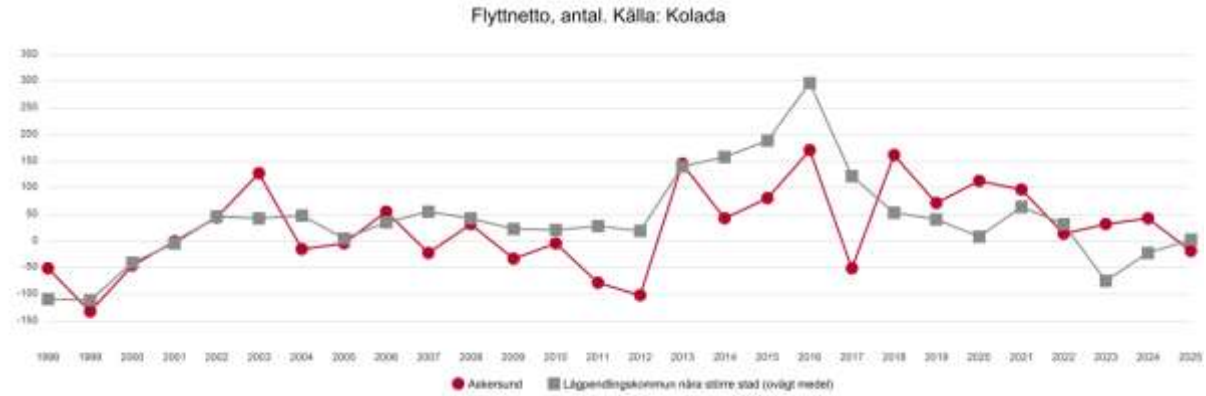

Figur 14. Flyttnetto, antal. Askersund. Kolada

Återkommande problem

Kriteriet för om hushållet har återkommande problem är om hushållet uppfyller kriteriet för minst ett av följande mått två år i rad; det första måttet för ansträngd boendeekonomi, trångboddhet, flyttar ofta eller om hushållet har hemmaboende vuxna barn. Ett hushåll har exempelvis återkommande problem om det ett år har ansträngd boendeekonomi och följande år är trångbott. Måttet syftar till att ge en bild av hur många hushåll som kan ha långvariga problem med att hitta en lämplig bostad som uppfyller dess behov.

Huruvida ett hushåll har återkommande problem enligt beskrivningen ovan av en tillfällighet eller på grund av andra orsaker tar inte statistiken hänsyn till. Problematik under en längre period enligt måtten ovan kan dock ha en stark negativ inverkan på ett hushålls ekonomiska tillgång till en bättre eller bättre lämpad bostad. I Askersunds kommun är trenden sjunkande gällande andelen hushåll med återkommande problem vilket överensstämmer med trenderna för de mått som statistiken utgår ifrån. Andelen hushåll med återkommande problem har sjunkit från 8,5% 2014 till 6,7% 2023.

Alla hushåll kommer under olika perioder ha olika stark ekonomi och förutsättningar, vilket i förlängningen även påverkar möjligheten till byte av bostad. Det är dock av stor vikt att denna typ av problematik i så liten utsträckning som möjligt är återkommande och att den är av övergående karaktär.

Figur 15. Andel hushåll med återkommande problem. Askersund. Boverket

Demografisk analys

En kommuns befolkning förändras hela tiden. Invånare avlider, barn föds, hushåll flyttar ut medan andra hushåll väljer att bosätta sig i kommunen, hushåll splittras och nya hushåll bildas. Genom att dessa förändringar i de flesta fall sker i olika takt och inte fullt ut uppväger varandra, ändras efter hand såväl folkmängden som befolkningens sammansättning.

Den demografiska analysen syftar till att belysa den demografiska sammansättning som utgör Askersunds kommun. Denna analys agerar underlag och inblick i vilken typ av bostäder som kommunens befolkning är i behov av. En demografisk analys kan beakta en mängd olika förutsättningar och typer av statistik, denna del kommer dock främst fokusera på åldersfördelning, befolkningsframskrivning och bostadsbyggnadsbehov.

Antal invånare

Antalet invånare i Askersunds kommun har sett två trender under de senaste 20 åren. Mellan 2003 och 2013 sjönk antalet invånare i kommunen stadigt, för att sedan stiga stadigt mellan 2013 och 2021. Resultatet av detta är att invånarantalet i kommunen varit relativt stabil om man ser utvecklingen utifrån ett större perspektiv. År 2002 hade Askersunds kommun 11 477 invånare, 2024 hade man 11 471 invånare. Sedan 2021 är invånarantalet fortsatt relativt stabilt, men i en nedåtgående trend. Detta kan förklaras med att antalet avlidna överstiger antalet födda inom kommunen. Flyttnettot är en faktor som kan påverka invånarantalet tydligt. Statistiken visar att flyttnettot för Askersund i stort överensstämmer med den trend som beskrivits ovan, med en förflyttning från negativ till positiv trend från 2013 och framåt. Senaste årens marginellt sjunkande befolkningsmängd har dock inte någon grund i en ökad utflyttning från kommunen då inflyttningsnettot fortsatt varit positivt för kommunen fram till 2025 då antalet utflyttande översteg antalet inflyttade.

Utifrån dialog som förs med lokala aktörer syns inte några tydliga trender kopplat till utflyttning från kommunen för någon specifik befolkningsgrupp. I stället har kommunens invånare för vana att vid byte av bostad förflytta sig inom sitt närområde. Detta är något som kommunen bör beakta vid planering som kopplas till bostadsförsörjning, något som bland annat kan tillgodoses genom vidare arbete med lokala flyttkedjor där bostadsutbudet anpassas för att möjliggöra lokala flyttmönster på de platser och i den mån där detta är möjligt. Exempelvis genom att säkerställa ett gott bostadsutbud av olika boendeformer och upplåtelseformer inom kommunens tät- och småorter som därmed möjliggör för befolkningen att byta bostad även inom det direkta närområdet.

Framtida bostadsförsörjningsbehov är alltid beroende av invånarantalet. Då Askersunds kommun har en relativ stabil befolkningsmängd finns det dock få anledningar att förvänta sig kraftiga svängningar framöver. Bostadsförsörjningen kommer i stället att behöva anpassas efter de förändrade åldersstrukturerna inom kommunen, vilket diskuteras vidare i nästa avsnitt. Det är dock av stor vikt att kommunen tar höjd för den befolkningsökning som kan ske och har observerats vad gäller inflyttning till kommunen i de fall då attraktiva bostadsprojekt genomförs. Nutida exempel på detta är projekt som Norra bergen/vattentornsområdet och Västra strandparken.

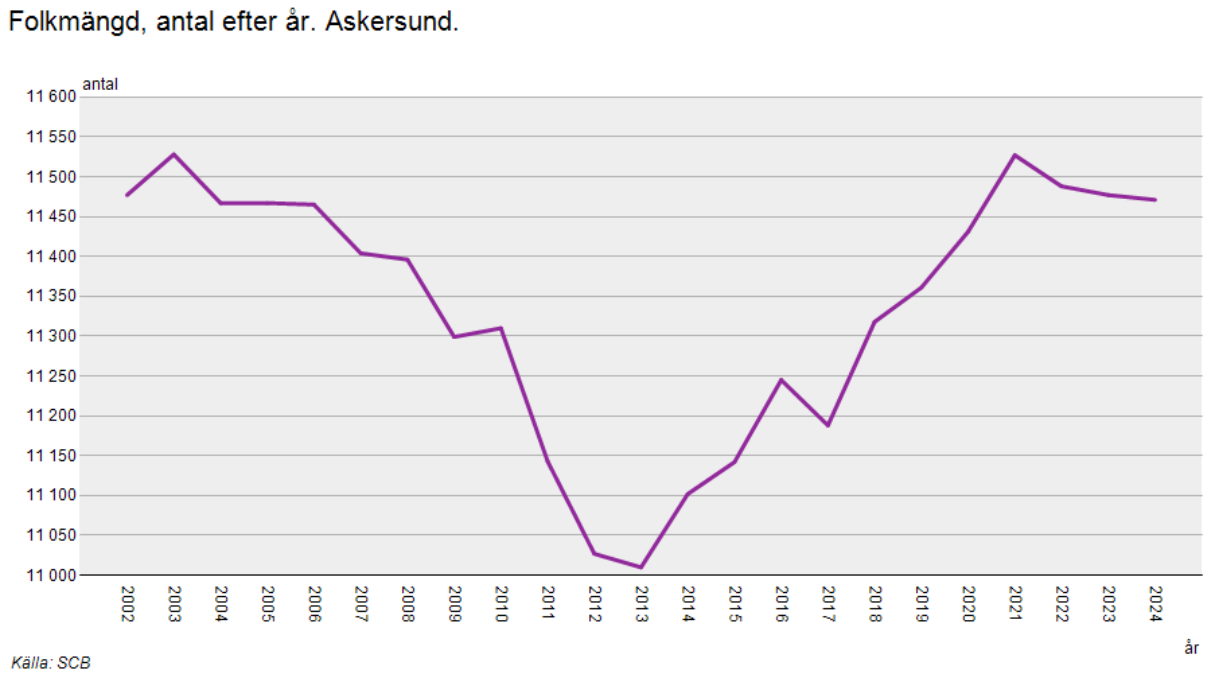

Figur 16. Folkmängd, Askersund. SCB

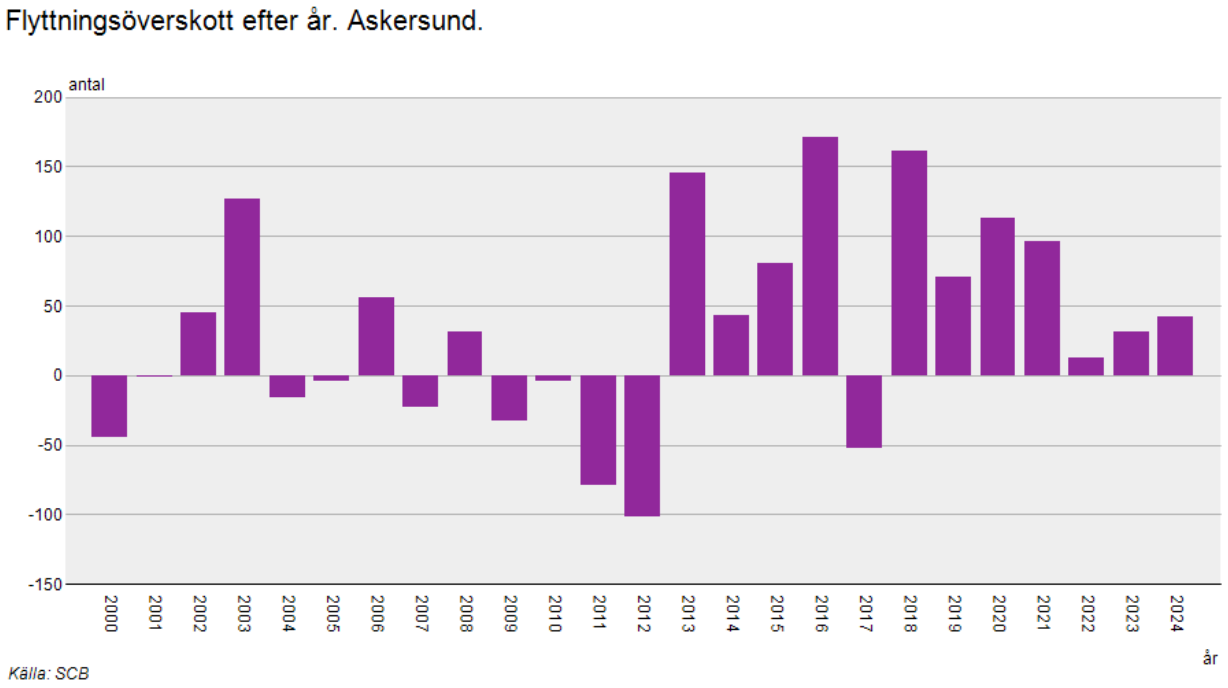

Figur 17. Flyttningsöverskott, Askersund. SCB

Åldersstruktur

Sverige står inför ett skifte i befolkningens åldersstruktur där andelen äldre ökar samtidigt som andelen yngre minskar. Att vi lever längre och är friskare är en del av förklaringen bakom detta, att antalet födda sjunker påverkar den demografiska förändringen ytterligare.

I Askersunds kommun var medelåldern 47,4 år 2024, medelåldern 2000 var 42,7 år. Liknande ökningar av medelåldern återspeglas i mer eller mindre hela Sveriges befolkning, men är än mer

påtaglig i Askersund. Medelåldern i Sverige var 42,2 år 2024, i Örebro län var medelåldern samma år 42,6 år. Medelåldern i Askersunds kommun ligger även över snittet för jämförbara kommuner inom samma statistikgrupp, vilket ytterligare förtydligar den stigande medelåldern i Askersunds kommun.

Denna demografiska utveckling ställer krav på bostadsförsörjningen inom kommunen. Kommuninvånarnas behov förändras i takt med att ålderssammansättningen ändras. I detta fall kan den förändrade åldersstrukturen förväntas leda till ett ökat behov av bostäder som anpassas för en äldre målgrupp.

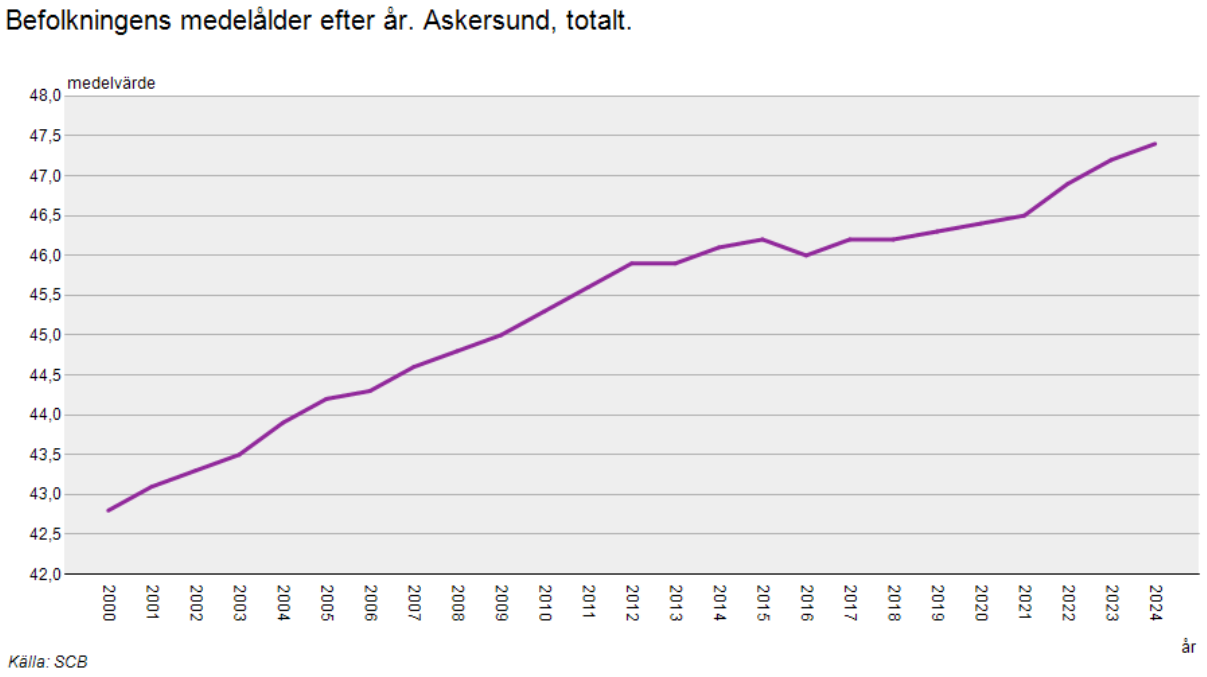

Figur 18. Medelålder, Askersund. SCB

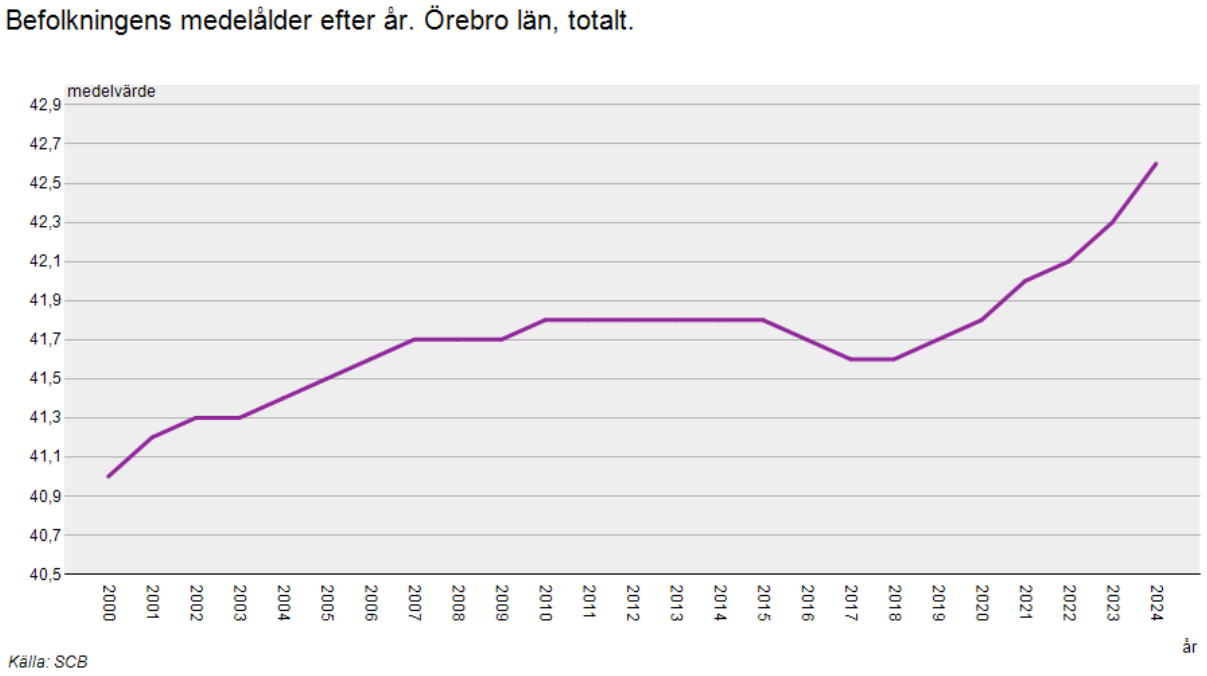

Figur 19. Medelålder, Örebro län. SCB

Andel av befolkningen i arbetsför ålder

Andelen av Askersunds kommuns befolkning som utgörs av invånare i arbetsför ålder sjunker och har gjort så under en längre period. Detta har en negativ påverkan på kompetensförsörjningen för näringslivet i kommunen och bidrar till en förskjuten åldersstruktur. Från 2010 och fram till 2024 har antalet personer i kommunen i åldersgrupperna 20–29, 40–49 och 50–59 sjunkit medan åldersgruppen 30–39 år har ökat. För att säkerställa en god åldersstruktur inom kommunen bör ovanstående åldersgrupper öka eller bevaras när man beaktar den generella förskjutningen av åldersgrupperna som sker lokalt och nationellt.

Handlingsplanen för bostadsförsörjning tar tydligt avstamp i den analys som visualiserar vilka behov kommunen har utifrån dess demografiska och marknadsmässiga förutsättningar. Denna plan innehåller även inriktningar och åtgärder som baseras på kommunens vilja och intention vad gäller bostadsförsörjning.

För att säkerställa att Askersunds kommun även i framtiden har en sund åldersstruktur, en god arbetsmarknad och tillgång till rätt kompetens bör kommunen verka för att öka mängden inflyttningar av individer i arbetsför ålder. Detta kan delvis ske genom tillgängliggörande av bostäder som anses attraktiva för denna grupp, både vad gäller typ av bostad och placering där tillgången till goda kommunikationer och närhet till större pendlingsstråk i många fall är avgörande. Investeringar som gjorts i kommunala verksamheter och lokaler är också en faktor som kan bidra positivt till en ökad inflyttning i kommunen.

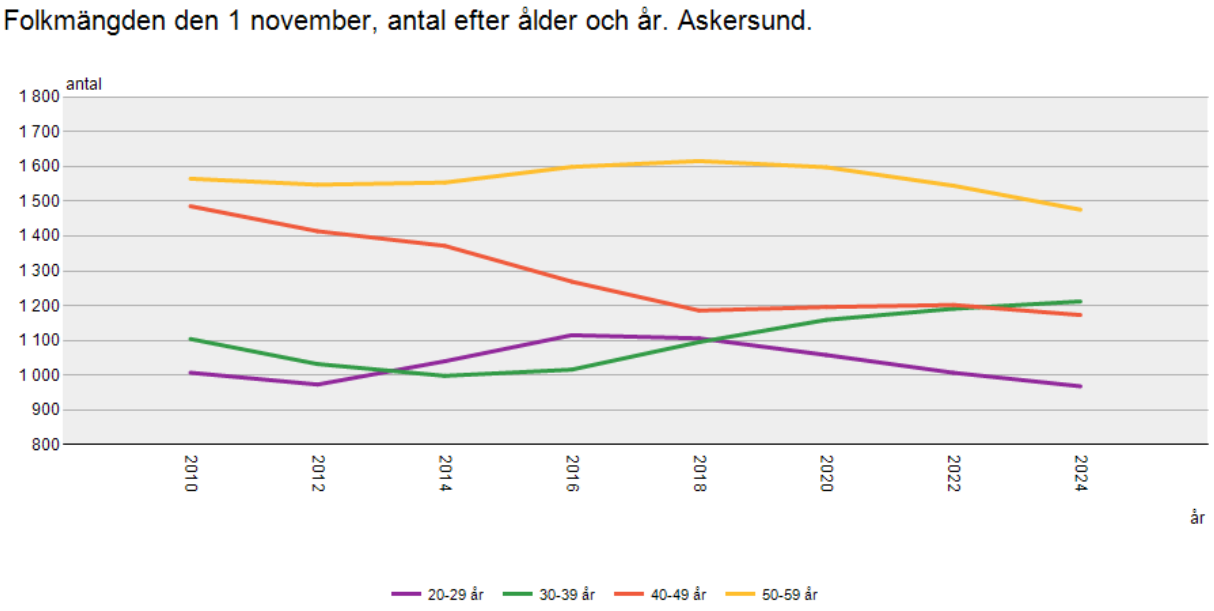

Figur 20. Folkmängd efter ålder, Askersund. SCB

Befolkningsframskrivning

Enligt rådande befolkningsprognoser som tagits fram av SCB förväntas befolkningen i Askersunds kommun öka från 11 471 invånare år 2024 till drygt 11 580 invånare 2044. Befolkningsframskrivningen som tagits fram av SCB baseras på en analys av insamlad statistik de senaste 9 åren. I och med att befolkningsframskrivningen baseras på historiska data kan framskrivningen vara känslig för framtida statistik som avviker från normaltrenden, vilket bör beaktas.

Med utgångspunkt i befintlig befolkningsframskrivning kommer Askersunds kommun ha drygt 100 fler invånare om 20 år än idag, vilket behöver tas höjd för i planeringen kopplat till bostadsförsörjning.

Hur behovet av fler bostäder ser ut måste följas upp regelbundet, än viktigare är dock att bostäder tillkommer i sådana former, på sådana platser och i sådan omfattning som åldersstrukturer och befolkningssammansättning kräver. Befolkningsframskrivningen som beskrivs ovan och illustreras nedan ska alltså beaktas, men behöver kompletteras med ytterligare kunskap och statistik för att säkerställa att den tolkas på ett korrekt sätt. Liksom visualiseras i diagrammet nedan, där röd del utgör prognosen och blå del den faktiska statistiken, så tenderar befolkningsframskrivningar att visa odramatiska förändringar. Utifrån rådande analys kan vi anta att det ökade invånarantalet till stor del kommer utgöras av äldre personer. Riktade åtgärder för ökad inflyttning av individer i arbetsför ålder kan dock göra att åldersstrukturen förändras.

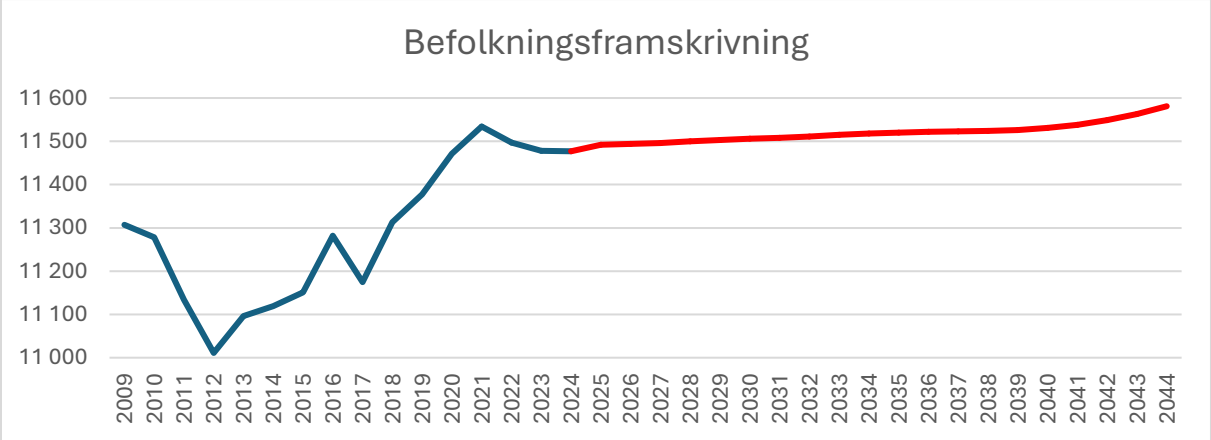

Figur 21. Befolkningsframskrivning. Askersund. SCB

Bedömt bostadsbyggnadsbehov

Beräkningen av det tillkommande bostadsbyggnadsbehovet grundar sig på en beräkning av hur många hushåll som förväntas tillkomma i kommunen de närmaste tio åren. De, i sin tur, bygger på SCB:s befolkningsframskrivningar på kommunal nivå och en beräkning av hur många hushåll det motsvarar. Detta görs genom hushållskvotsmetoden, där den historiska hushållsbildningen används för att beräkna hur många nya hushåll som förväntas bildas utifrån SCB:s befolkningsframskrivning.

I Askersunds kommun förväntas det inom de kommande tio åren finnas ett behov av 21 tillkommande bostäder. Detta baseras alltså på den befolkningsframskrivning som tidigare presenteras. Samtidigt bedöms det finnas ett underskott om cirka 8 bostäder inom samma tidsram. Den statistik som ligger till grund för beräkningarna utgår från startåret 2006 där man jämför hur många hushåll som skulle ha bildats utifrån samma hushållskvoter som används för att beräkna tillkommande hushåll, med hur många bostäder som faktiskt har tillkommit.

Analys av befolkningsframskrivningar med kompletterande information så som åldersstruktur och boendeformer skapar en bild av ett behov av tillkommande bostäder som anpassats för en äldre befolkning. Samtidigt kan tillkommande bostäder placeras på sådana platser och utformas på sådana sätt att lokala flyttkedjor skapas, något som i realiteten öppnar upp möjligheten för fler än en tillgängliggjord bostad.

Boendeform

En mycket stor andel av invånarna i Askersunds kommun bor i småhus med äganderätt vilket är den dominerande boendeformen för samtliga åldersgrupper som analyserats. Näst störst andel utgör hyresrätt i flerbostadshus, en boendeform som dock inte ens utgör 20% av hushållen från 30 till 69 års

ålder. Ett skifte sker dock mellan åldersgrupperna 60–69 år och 70–79 år. Boendeformen ”småhus, äganderätt” sjunker från att utgöra 78,7% av hushållen för ålderskategorin 60–69, till att utgöra 70,5% av hushållen för åldrarna 70–79. Skiftet av bostad mellan dessa åldersgrupper sker till fördel för hyresrätter i flerbostadshus samt bostadsrätt i flerbostadshus. Man byter helt enkelt från att bo i villa till att bo i lägenhet. Att 70,5% av individerna i åldersgruppen 70–79 år bor i småhus med äganderätt kan dock jämföras med andra kommuner, där exempelvis 36,6% av individerna i åldersgruppen 70–79 år bor i småhus med äganderätt.

Analysen av boendeformerna tillsammans med kompletterande data gällande den demografiska utvecklingen, stigande medelålder och en större andel äldre i kommunen, beskriver en situation där andelen av kommunens invånare som bor i hyresrätt alternativt bostadsrätt i flerbostadshus kommer att öka i framtiden. Detta är av hög relevans för bostadsförsörjningen där vi utifrån analysen kan anta att antalet bostäder i form av hyres- eller bostadsrätt (lägenheter) behöver öka i framtiden.

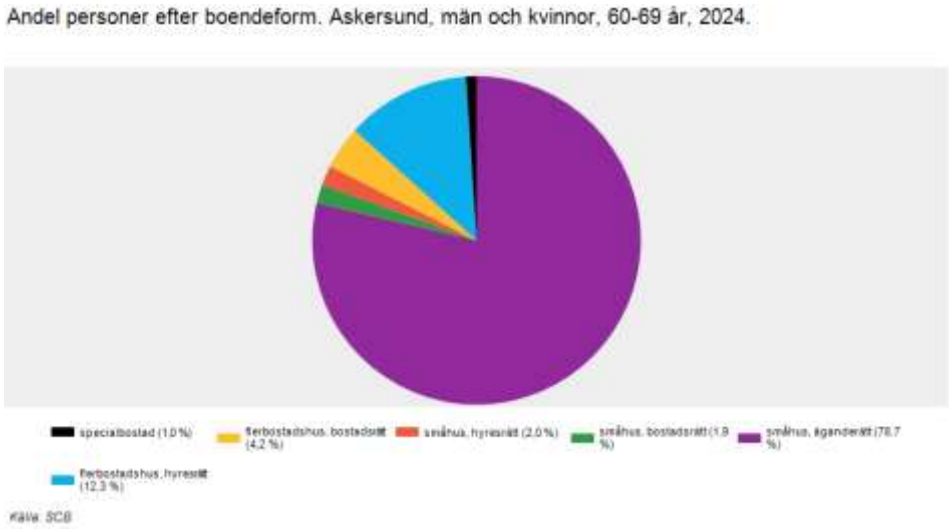

Figur 22. Boendeform, 60–69 år. Askersund. SCB

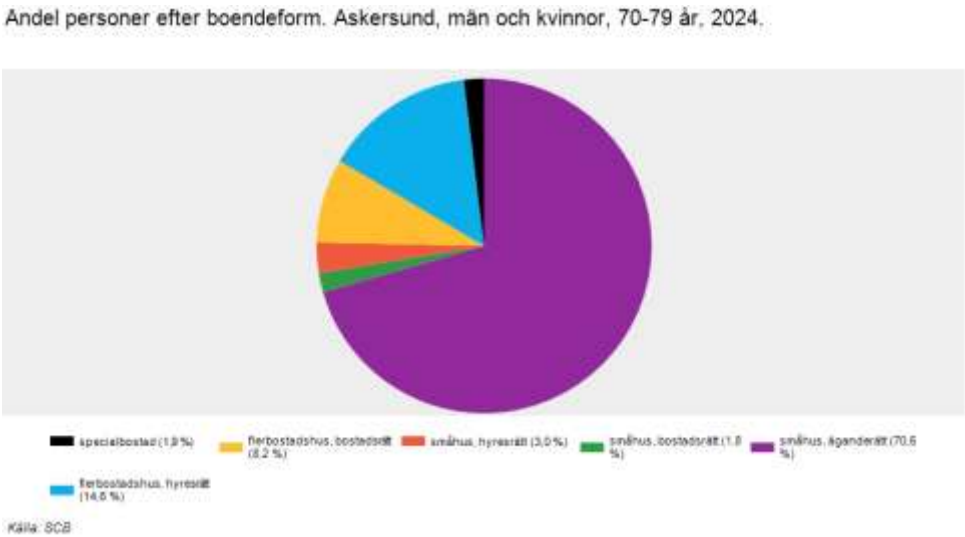

Figur 23. Boendeform, 70–79 år. Askersund. SCB

Marknadsförutsättningar

Här redovisas marknadsförutsättningarna, i enlighet med 2 § andra stycket, punkt 2 i lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Analysen av marknadsförutsättningarna handlar om att bedöma förutsättningarna för bostadsbyggande i olika delar av kommunen, vilken typ av bostäder som det finns en marknad för och som det därför kan finnas ett intresse för att bygga.

Lokala förutsättningar

Askersunds kommun är en utpräglad landsbygdskommun där en stor andel av befolkningen, cirka 60%, bor utanför kommunens centralort. De lokala förutsättningarna för att bo och leva i kommunen är goda med stor tillgång till kommunikationer, service och en stark lokal samt regional arbetsmarknad. Askersunds kommuns placering intill Vättern med natursköna bostadsmöjligheter, tillsammans med de goda pendlingsmöjligheterna, skapar goda förutsättningar för fortsatt nybyggnation och inflyttning i kommunen.

I Örebro län fanns det i slutet av 2024 totalt 159 834 bostäder, varav 6061 av dessa finns i Askersunds kommun. Utbudet av bostäder har totalt sett ökat med 1 174 i länet i jämförelse med samma tid året innan, vilket är 844 bostäder färre än under 2023. 1060 bostäder tillkom i flerbostadshus, 71 i småhus, 20 i specialbostäder och 23 i övriga hus. I Askersunds kommun utgörs cirka 41% av bostäderna av lägenheter. Andelen för exempelvis Örebro kommun är 75%.

Omvärlden

En påtaglig lågkonjunktur, stigande materialkostnader och under en period höga räntelägen har gjort att nybyggnationen i Sverige gått från att gå på högvarv till att normaliseras. Under 2021 påbörjades nybyggnationen av cirka 71 750 bostäder i Sverige, en siffra som 2021 sjunkit till 27 000.

Behovet av nya bostäder fram till och med 2033 beräknas till cirka 523 000 bostäder. Det är en markant minskning om man jämför med tre år tillbaka i tiden och minskningen beror till stor del på ett högt antal färdigställda bostäder de senaste åren. En annan förklaring till minskningen är att SCB har reviderat sin befolkningsframskrivning så att Sveriges befolkningsutveckling blir lägre än tidigare förutspått. Enligt Boverkets prognos så vände trenden för bostadsbyggandet upp under 2025. Dock kommer hushållen även framöver att präglas av utmaningar med höga byggkostnader, osäkert konjunkturläge och en köpkraft som ännu inte är återställd. Boverket förutspådde att 35 000 bostäder skulle färdigställas i landet under 2025, varav 33 000 genom nybyggnad, vilket är högre än 2024 då ca 31 000 bostäder färdigställdes.

Disponibel inkomst

Hushållens disponibla inkomster har ökat för samtliga analyserade åldersgrupper sedan 2012. Hur mycket den disponibla inkomsten har ökat varierar mellan olika åldersgrupper, störst ökning har skett för gruppen 50–64 år samtidigt som ökningen är som minst för gruppen 30–49 år. Den största delen av ökningarna skedde fram till och med 2022, för att sedan stagnera, minska eller stiga i ett långsammare tempo.

Ser vi till samtliga hushåll i kommunen har den disponibla medelinkomsten ökat med 15,4% mellan 2012 och 2024, från cirka 463 000kr till cirka 535 000kr. Denna procentuella ökning av

medelinkomsten ligger i linje med, men något under, snittet i Sverige där medelinkomsten ökat med 15,9% under samma tidsperiod.

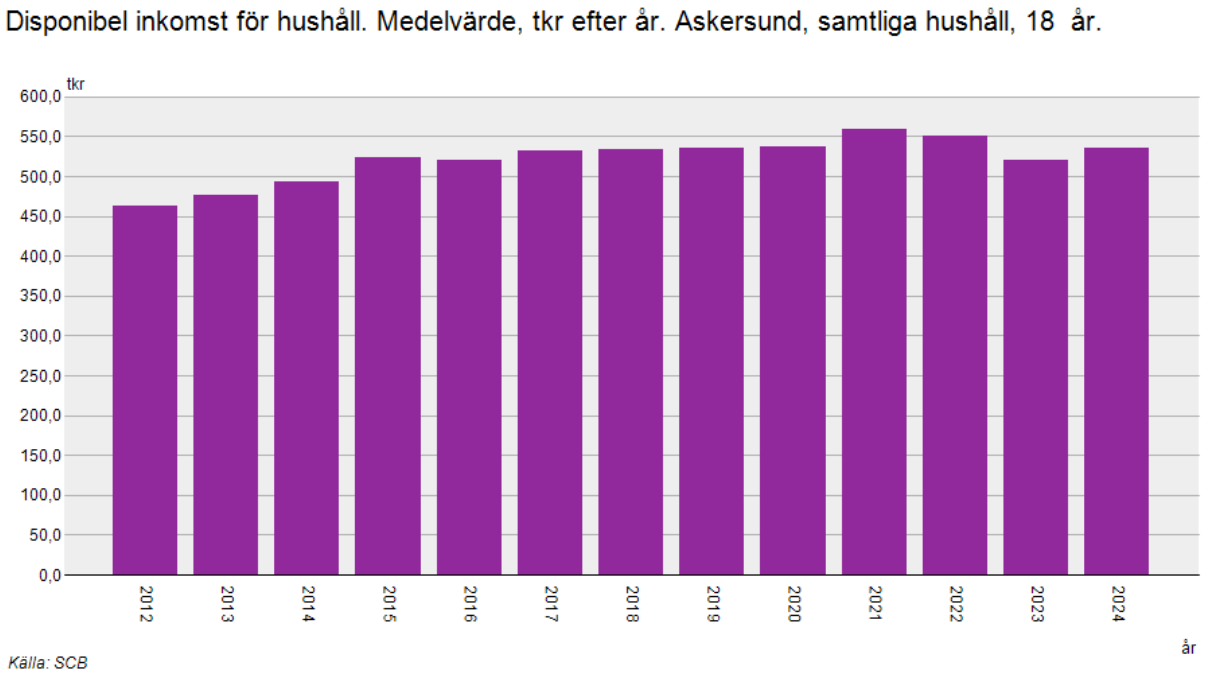

Figur 24. Disponibel inkomst för samtliga hushåll, 18år och uppåt. Askersund. SCB

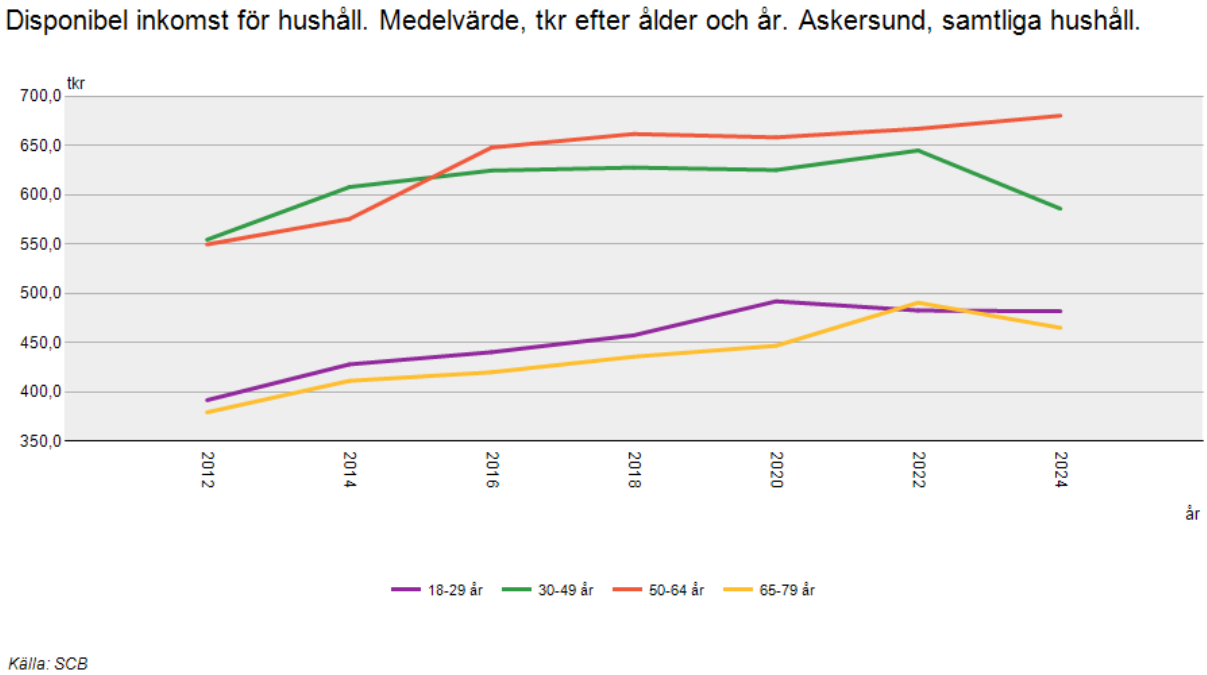

Figur 25. Disponibel inkomst för hushåll, efter ålder. Askersund. SCB

Kostnad för hyresrätter och småhus

Småhus (äganderätt) och hyresrätt i flerbostadshus utgör de två populäraste boendeformerna i Askersunds kommun. 2024 bodde 87,6% av invånarna i Askersunds kommun i någon av dessa två typer av bostäder. Relationen mellan bostadspriser, bostadsutbud och disponibel inkomst ger en indikation kring hushållens faktiska tillgång till bostäder på den lokala bostadsmarknaden.

Medelhyran per kvadratmeter för en hyresrätt i Askersund låg 2025 på 91kr. Samma siffra var för Tranemo kommun, som är en jämförbar kommun i samma statistiska grupp, 98kr samma år. Rikssnittet var 123kr per kvadratmeter. Den genomsnittliga bostadsarean per person boende i en hyresrätt i Askersunds kommun är 41kvm. Månadskostnaden för en hyresrätt per person är i Askersunds kommun 3731kr, vilket är lägre än genomsnittet i Sverige och i jämförbara kommuner.

Medelhyran per kvadratmeter för en hyresrätt har dock ökat relativt kraftigt från 2022 och framåt där ökningen är 26,4% i Askersunds kommun. Samma siffra är för Tranemo kommun 15,3%.

Den genomsnittliga kostnaden för ett småhus i Askersunds kommun var 1 737 000kr 2024. Den genomsnittliga kostanden 12 år tidigare (2012) låg på 826 000kr. Den procentuella kostnadsökningen mellan 2012 och 2024 är således 110,3%. Samma procentuella ökning, mellan 2012 och 2024, var för Tranemo kommun 121,7%. Från 626 000kr till 1 380 000kr. Den procentuella kostnadsökningen är högre i Tranemo än i Askersunds kommun, dock är den genomsnittliga kostnaden betydligt högre i Askersunds kommun. I och med det faktum att kommunerna ingår i samma statistikgrupp, sett utifrån närhet till större stad och folkmängd, kan vi anta att det är andra platsspecifika värden som lett till denna förskjutning i pris. Exempel på sådana värden kan i detta fall vara närheten till Vättern.

Medelhyra i hyreslägenhet efter år. Askersund, månadshyra per kvm.

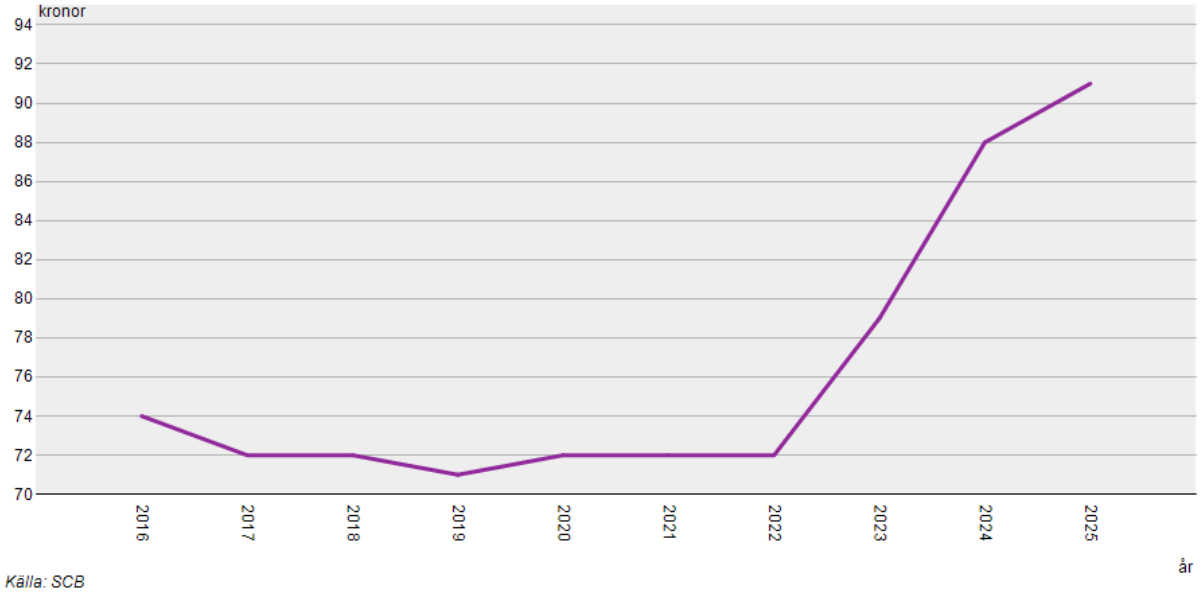

Figur 26. Medelhyra i hyreslägenhet, per kvadratmeter. Askersund. SCB

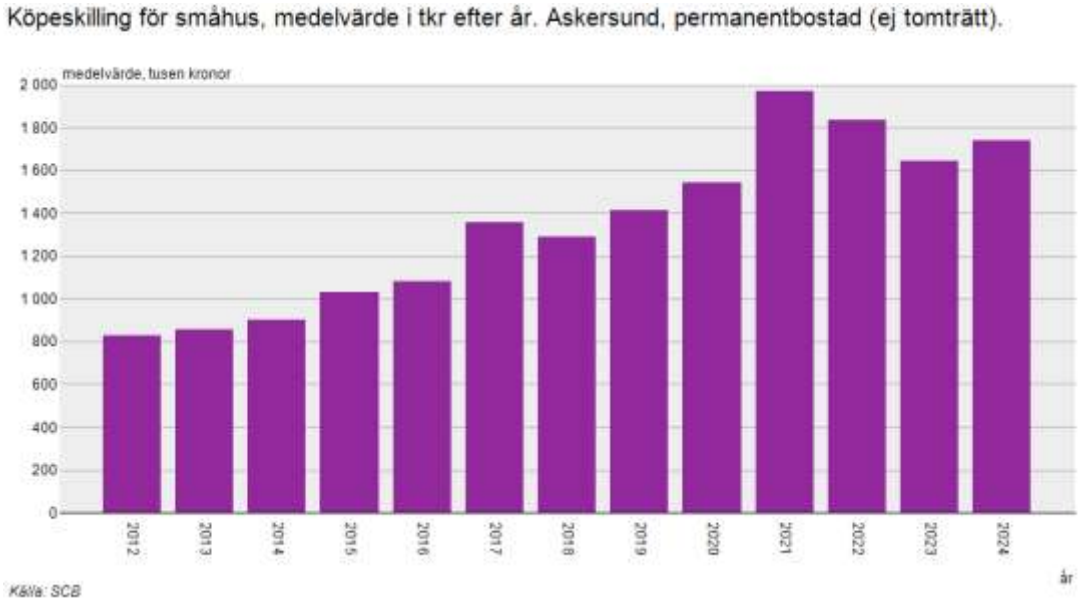

Figur 27. Köpeskilling för småhus, permanentbostad. Askersund. SCB

Fritidshusbebyggelse

Fritidshusbebyggelsen är omfattande i Askersunds kommun vilket kan antas påverka den generella kostnadsbilden för småhus i kommunen. Fritidshus utgör också en möjlighet för kommunen genom omvandling från fritidshus till permanentboende. Antalet fritidshus inom kommunen har ökat med 10,8% sedan 2012, från 1993 fritidshus till 2209 fritidshus 2024. Fritidshusbebyggelse som uppstår i områden där detta är den dominerande bostadsformen kan medföra kostnader för kommunen vid framtida omvandling till permanentbostäder. Kommunen bör därför möjliggöra för fritidshusbebyggelse men på platser och i en omfattning som är lämplig.

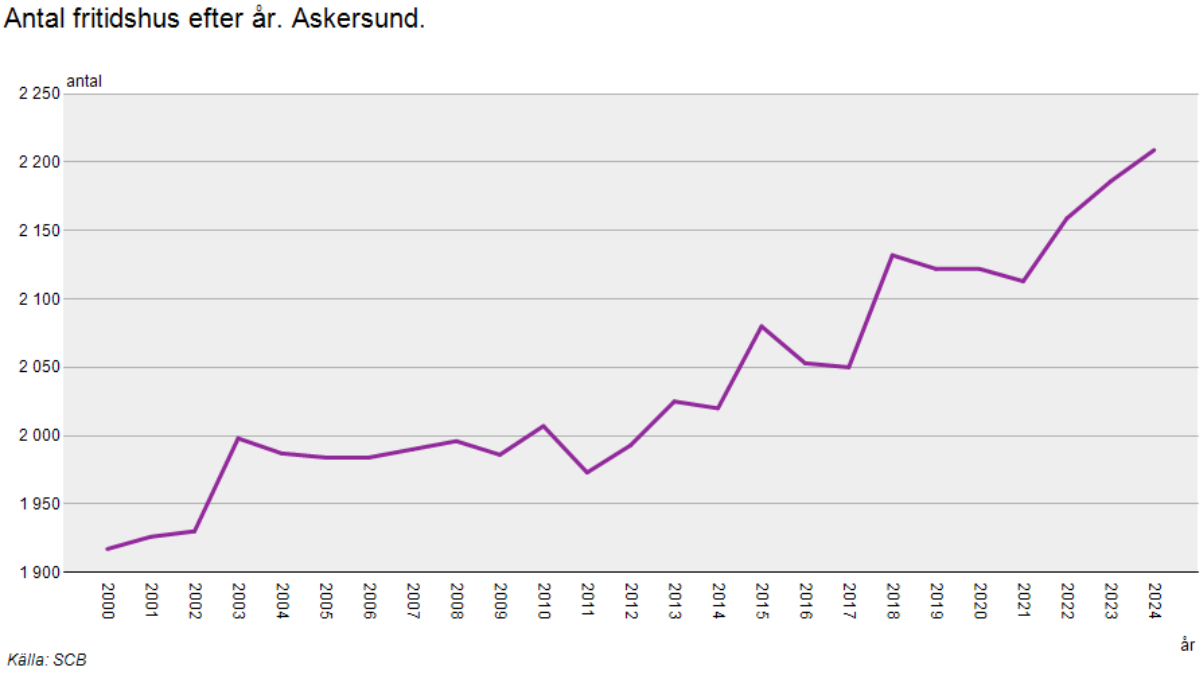

Figur 28. Antal fritidshus. Askersund. SCB

Nybyggnation

I Askersunds kommun färdigställdes 40 lägenheter i flerbostadshus och 7 småhus under 2024. I Örebro län färdigställdes totalt 527 lägenheter och 249 småhus under samma period. Färdigställda lägenheter i Askersunds kommun utgjorde alltså 7,6% av den totala andelen nybyggda lägenheter samtidigt som de 7 färdigställda småhusen utgjorde 2,8% av den totala andelen nybyggda småhus i Örebro län. Statistiken visar att det finns ett relativt jämnt tillskott av småhus i kommunen samtidigt som nybyggnation av flerbostadshus snarare tillkommer stötvis. Detta kan delvis förklaras med att ett tillskott av ett nytt flerbostadshus mättar marknaden under en längre period än vad enbostadshus gör, samtidigt kan man också se kopplingar till det förändrade bostadsbehovet i kommunen. Även konjunkturläge är en bidragande faktor.

Mängden nyproduktion påverkas av en mängd olika faktorer så som marknadsläge, konjunktur och behov. Behovet utifrån ett bostadsförsörjningspersepektiv kan i framtiden komma att skifta mot fler tillgänglighetsanpassade bostäder, en boendeform som ofta uppstår i flerbostadshus. Samtidigt kan större tomt- och marksläpp, som inte sällan genomförs av kommunen, göra att en större mängd småhus byggs under vissa perioder, såvida attraktiviteten och de ekonomiska förutsättningarna är gynnsamma. Mängden nybyggnation som kan anses vara trolig framöver kan alltså till stor del utläsas av den statisk som presenterats tidigare i handlingsplanen.

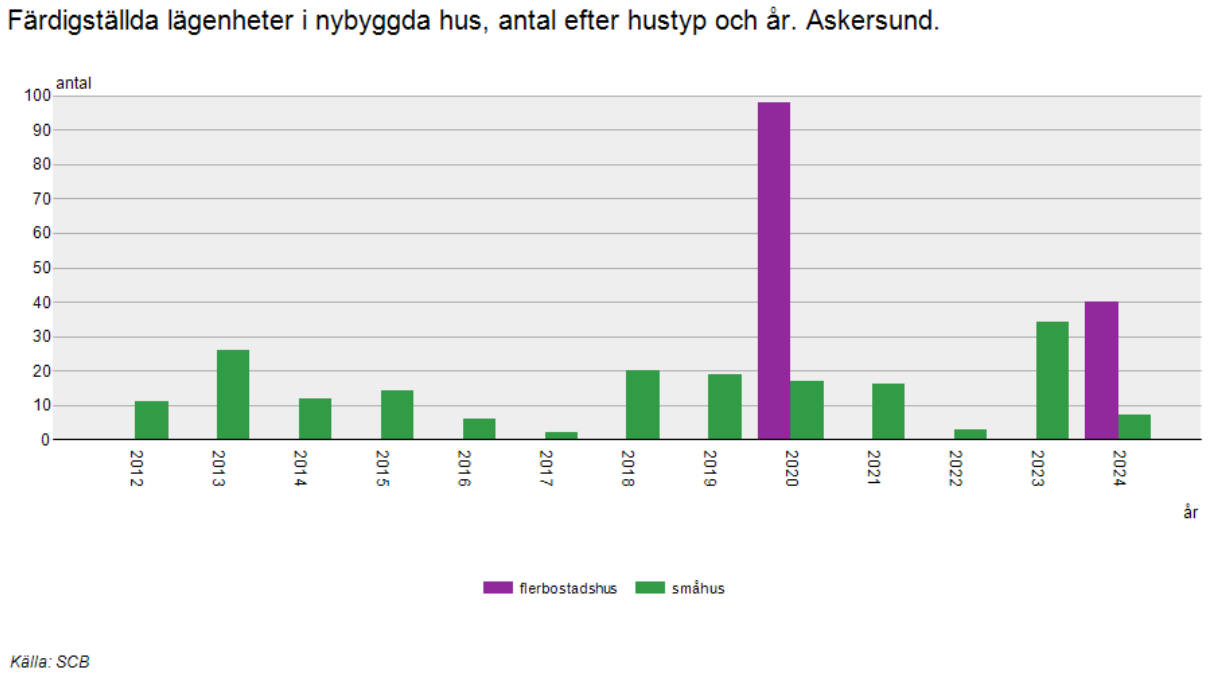

Figur 29. Nybyggnation. Askersund. SCB

Befintligt bostadsutbud

Bostadsmarknaden i Askersunds kommun bedöms utifrån samtal med lokala aktörer, exempelvis mäklare, vara relativt välavvägd utifrån invånarnas behov. Liksom tidigare poängterats i analysen bor majoriteten av kommunens invånare i småhus med äganderätt vilket även framöver bedöms vara den mest attraktiva och efterfrågade boendeformen. Något som upprepade gånger lyfts i dialog med lokala aktörer är behovet av bostäder som kompletterar det befintliga bostadsutbudet, då med fokus på rad-, par-, och kedjehus. Tillgången på denna typ av bostäder, oavsett upplåtelseform, är relativt begränsad inom kommunen samtidigt som boendeformen bedöms vara attraktiv både för yngre som söker sin första bostad och för äldre som flyttar från större villor.

Genom ett tillskott på marknaden av denna typ av bostäder, främst inom kommunens orter, skulle lokala flyttkedjor främjas samtidigt som bostadsutbudets variation stärks. Denna typ av bebyggelse ska med fördel, utifrån tänkta målgruppers behov, placeras på platser där tillgången till service är god. Specifika upplåtelseformer bör fastställas inför varje enskilt projekt och utifrån rådande behov, dock ser vi utifrån handlingsplanens analys att kommunens invånare i störst utsträckning bor med äganderätt.

In- och utpendling

Kommunerna i gruppen ”Lågpendlingskommun nära större stad”, inom vilken Askersunds kommun ingår, har sin huvudsakliga utpendling till någon av de större städerna, men i lägre utsträckning än kommunerna som ingår i gruppen ”pendlingskommun nära större stad”. Utpendlingen består av mellan 25 och 39 procent av den sysselsatta natt befolkningen. Askersunds kommun har en stark lokal arbetsmarknad med varierande företag och verksamhetsområden. Närheten till arbetsmarknaderna i Motala, Hallsberg men framför allt Örebro bidrar dock med möjligheter till Askersund. Antalet utpendlare ligger relativt stabilt kring 2000 personer. En generell förstoring av de regionala arbetsmarknaderna och starka angränsande lokala arbetsmarknader möjliggör för befolkningen att bo i en kommun, men arbeta i en annan.

Mängden inpendlare i kommunen har ökat, om än i liten utsträckning, sedan 2020. För att skapa en god balans mellan bra bostadsutbud och stark lokal arbetsmarknad är det av stor vikt att samverkan med grannkommuner sker för att säkerställa att stabilt och tillfredställande bostadsutbud. Notera att tillgänglig statistik avser sysselsatta personer mellan 15–74 år, vilket även innefattar ungdomar i gymnasieåldern. Då Askersunds kommun saknar gymnasieskola påverkas statistiken för utpendling av detta.

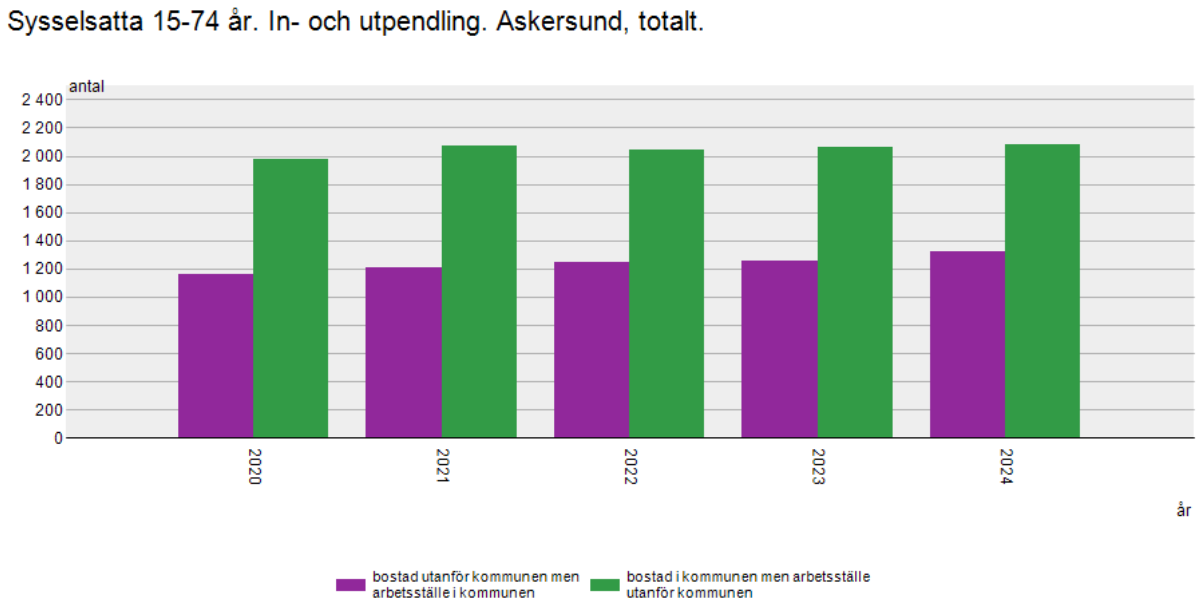

Källa: SCB

Figur 30. In- och utpendlare. Askersund. SCB

Kommunfullmäktiges mål

Askersunds kommuns styrmodell bygger på att kommunfullmäktige varje mandatperiod sätter upp mål, som sedan adresseras på nämnds- och förvaltningsnivå. De mål som gäller för mandatperioden 2027–2030 är fastställda redan innan denna mandatperiods ingång, då den nya styrmodellen har sjösatts under den senare delen av den innan.

Kommunfullmäktige har fastställt följande målområden:

1. En av Sveriges bästa välfärdskommuner
2. En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner
3. En av Sveriges mest attraktiva kommuner
4. Finansiella mål
5. Organisatoriska mål

Bostadsförsörjningsfrågan och samtliga målområden påverkar varandra, dock i varierande grad. De målområden med störst bäring torde vara mål 2 och 3. Bostäder och den del av mål 2 som handlar om kompetensförsörjning har uppenbara samband. I mål 3 finns aspekter som hur kommunen är att bo och leva i samt hur trygga våra medborgare uppfattar sig.

Handlingsplanens inriktning och åtgärder

I en handlingsplan för bostadsförsörjningen ska kommunens mål för bostadsbyggandet och utvecklingen av bostadsbeståndet redovisas. Askersunds kommuns tre framtagna riktningar och tillhörande åtgärder utgår från den analys som har gjorts av demografi, marknadsförutsättningar samt bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Handlingsplanen för bostadsförsörjning och dess riktningar tar tydligt avstamp i nationella, regionala och kommunala mål som sedan anpassas för den kontext inom vilken Askersunds kommun är placerad. Handlingsplanens åtgärder är formulerade och framtagna för att säkerställa att ett löpande arbete kopplat till bostadsförsörjning kan bedrivas i kommunen. Hur detta ska genomföras lyfts under ”uppföljning”.

Riktningar:

- Allas rätt till ändamålsenliga bostäder
- Skapande av lokala flyttkedjor
- Ökad andel invånare i arbetsför ålder

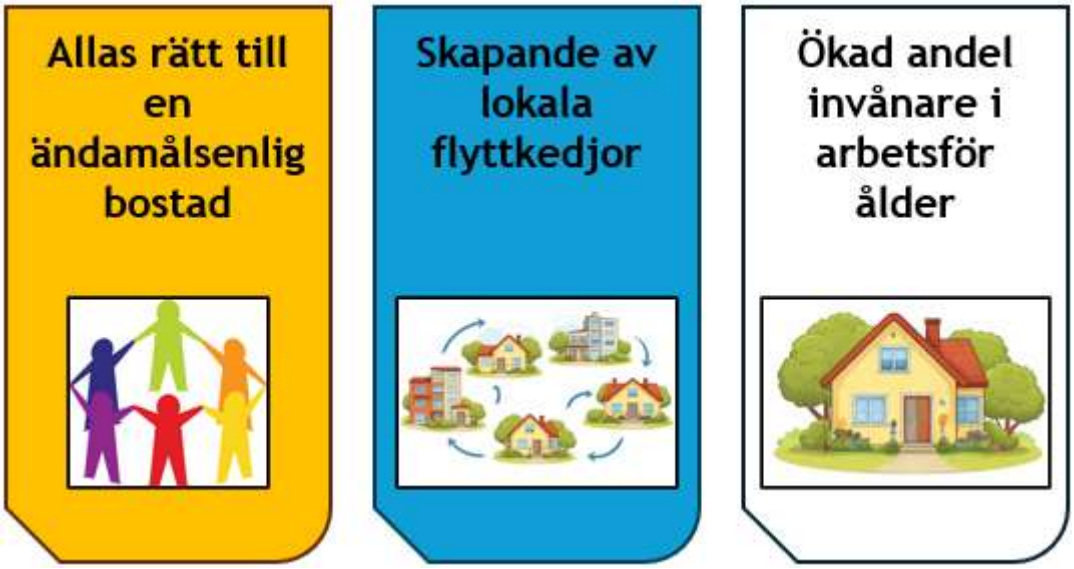

Inriktning 1 - Allas rätt till en ändamålsenlig bostad

Allas rätt till en ändamålsenlig bostad syftar till Askersunds kommuns långsiktiga arbete med att tillgängliggöra ändamålsenliga bostäder för kommunens invånare oavsett ålder, skede i livet eller ekonomisk situation. Invånare i Askersunds kommun ska ha tillgång till en ändamålsenlig bostad oberoende av ålder, funktionsnedsättning eller ekonomisk ställning.

Askersunds kommun ska verka för allas rätt till en ändamålsenlig bostad genom att utgå från en helhetssyn på bostadsförsörjningen där sociala, ekonomiska och fysiska aspekter vägs samman. Kommunen ska arbeta strategiskt och löpande med bostadsförsörjning samt mark- och bostadsutveckling för att säkerställa att bostadsutbudet möter olika gruppers behov utifrån rådande förutsättningar. Detta innebär att Askersunds kommun ska planera för samt förorda ett sunt utbud av olika boende- och upplåtelseformer som säkerställer att bostadsutbudet matchar invånarnas efterfrågan och behov.

Askersunds kommun ska verka för och främja en nära samverkan och dialog mellan kommun, det kommunala bostadsbolaget, privata byggaktörer och relevanta intresseorganisationer. En viktig del i arbetet är att säkerställa att bostäderna inte bara finns, utan även att de är tillgängliga och anpassade utifrån invånarnas varierande behov. Tillgänglighet i denna bemärkelse syftar till tillgänglighet utifrån plats, tillgänglighet utifrån olika fysiska förutsättningar samt ekonomisk tillgänglighet.

Bostaden är inte begränsad till att enbart beröra husets fyra väggar. Askersunds kommun ska verka för att tillkommande bostadsområden ska vara trygga och ha god tillgång till grönområden där möjlighet ska finnas för rekreation och rörelse.

Askersunds kommun ska:

- Arbeta vidare med ett löpande bostadsförsörjningsarbete för att skapa en anpassad balans mellan utbud och efterfrågan
- Främja dialog och samverkan mellan kommun, samhällsaktörer och invånare för att skapa ett ändamålsenligt bostadsutbud som anpassas utifrån marknadens behov och förutsättningar
- Genom planering och interna processer säkerställa ett varierat bostadsutbud sett till upplåtelseform och plats vid nybyggnation
- Genom dialog skapa en planering för vilken boendestruktur som ska eftersträvas för kommuninvånare i behov av särskilda boendeformer

Inriktning 2 - Skapande av lokala flyttkedjor

Skapandet av lokala flyttkedjor syftar till ett kontinuerligt arbete med att utifrån lokala förutsättningar planera för bostäder och boendemiljöer som möjliggör byte av bostad under olika skeden av livet. Med ordet lokal syftar handlingsplanen både Askersunds kommun som helhet, men också än mer lokala flyttkedjor inom kommunens delområden i den mån detta är möjligt.

Askersunds kommun ska verka för att skapa lokala flyttkedjor genom att planera för ett varierat och kompletterande bostadsutbud som möjliggör för invånare att byta bostad utifrån ändrade behov och livssituationer. Genom att säkerställa att det finns bostäder i olika storlekar, upplåtelseformer och prisklasser kan kommunen bidra till att skapa förflyttningar inom det lokala bostadsbeståndet, vilket i sin tur tillgängliggör den tidigare bostaden för andra grupper.

Askersunds kommun ska verka för de lokala flyttkedjorna genom att planera för tillkommande bostäder för olika åldersgrupper. Planeringen för och byggandet av exempelvis marklägenheter eller par- och kedjehus kan skapa flyttkedjor som både tillgängliggör billigare och mindre lägenheter och villor. Genom att skapa flyttkedjor inom kommunen tillgängliggörs en del av bostadsbeståndet som genom nyproduktion hade varit svårt att nå.

Askersunds kommun ska verka för att i den mån det är möjligt skapa decentraliserade flyttkedjor som möjliggör för byte av bostad men utan att behöva flytta från närområdet. Exempel på hur detta kan genomföras finns i Rönneshytta och Åsbro där nybyggnationen av marklägenheter skapade möjligheter för flytt till en nyproducerad bostad även utanför Askersunds tätort.

Askersunds kommun ska:

- Genom dialog och planering kartlägga bostadsbehovet i de olika delarna av kommunen inför fortsatt arbete kopplat till bostadsförsörjning
- Under framtagandet av översiktsplanens genomförandeplan ska kommunen analysera vilket bostadsbehov som råder på respektive ort som berörs
- Attrahera externa byggaktörer till såväl centralort som andra orter i kommunen
- Beakta möjligheten att vid detaljplanering möjliggöra för den typ av nybyggnation som bidrar positivt till lokala flyttkedjor utifrån marknadens behov
- Underlätta omvandlingen av fritidsbostäder till permanentbostäder

Inriktning 3 - Ökad andel invånare i arbetsför ålder

Utifrån den analys som gjorts inom ramen för handlingsplanen pekar trenden tydligt på en åldersstruktur i Askersunds kommun där medelåldern stiger samtidigt som andelen av befolkningen i arbetsför ålder sjunker. För att säkerställa en åldersstruktur i balans ska Askersunds kommun verka för att öka andelen av befolkningen i arbetsför ålder.

För att öka andelen av invånarna i arbetsför ålder ska Askersunds kommun arbeta aktivt med att lokalisera, tillgängliggöra och utveckla tomtmark och bostäder på platser och i en omfattning som möjliggör en ökad inflyttning i kommunen. Samtidigt ska utvecklandet av tomtmark och attraktiva bostäder runt om i kommunen möjliggöra för den del av befolkningen som redan bor i kommunen att bo kvar. Att möjliggöra för alla åldersgrupper att bo kvar i kommunen eller på orten skulle i detta fall medföra att de lokala flyttkedjorna nyttjas.

Utifrån den genomförda analysen tydliggörs att den delen av befolkningen som utgörs av invånare i arbetsför ålder i stor utsträckning bor i småhus med äganderätt. Behovet bedöms utifrån tillgänglig statistik vara liknande även framöver. För att säkerställa att bostadsutbudet faktiskt bedöms som välanpassat för denna grupp ska Askersunds kommun tillsammans med relevanta aktörer genomföra löpande analyser av marknaden vad gäller önskade bostadstyper, upplåtelseformer och egenskaper.

Askersunds kommun ska tillsammans med relevanta aktörer arbeta för att lokalisera och identifiera platser för tillkommande bostadsbebyggelse där behoven för denna specifika åldersgrupp beaktas och uppfylls. Gruppens behov bedöms bland annat vara närhet till förskola och skola, goda pendlingsmöjligheter, tillgång till kollektivtrafik och närhet till grönområden.

Askersunds kommun ska:

- Genom den till översiktsplanen tillhörande genomförandeplanen verka för att utveckla bostäder som anses attraktiva för befolkningen i arbetsför ålder
- Undersöka möjligheten till nybyggnation på platser som uppfyller målgruppens behov samt möjliggör skapandet av lokala flyttkedjor inom kommunens delområden
- Genom löpande dialog med näringslivet skapa en bild av näringslivets behov av kompetensförsörjning
- Internt utvärdera möjligheten att förstärka Askersunds kommuns utbud förutom genom nyproduktion

Uppföljning

Handlingsplanen för bostadsförsörjning ska godkännas av kommunfullmäktige varje mandatperiod. För att följa upp analysen och de föreslagna åtgärderna ska handlingsplanen utvärderas varje mandatperiod. Detta är särskilt viktigt i ett läge då genomförda åtgärder och förändringar av den demografiska analysen ställer krav på uppdatering och uppföljning. Ansvariga för processen och uppföljning av åtgärder är den del av kommunens samhällsbyggnadsorganisation som ansvarar för strategisk planering.

Uppföljningen ska göras i samarbete med berörda kommunala verksamheter och bolag och ska innehålla en bedömning av handlingsplanens aktualitet samt huruvida de presenterade åtgärderna genomförts eller ej. En uppföljning och utvärdering av handlingsplanen varje mandatperiod agerar underlag för en bostadspolitisk diskussion i kommunfullmäktige. Uppföljningen kan omfatta både vilket genomslag handlingsplanen har fått i kommunens planering och vad som har realiserats.

För att handlingsplanen för bostadsförsörjning ska bidra på det sätt som den är tänkt är det av stor vikt att dokumentet revideras och ses över kontinuerligt, i enlighet med föreslagen uppföljning ovan.